

GRADISOV VEŠNIK

GLASILO KOLEKTIVA PODJETJA »GRADIS«

Ob prvem maju

Letošnji mednarodni praznik dela praznujemo v Jugoslaviji v znamenju petdesetletnice ustanovitve komunistične partije in sindikatov. Zgodovinska pot teh dveh organizacij in med njima posebej komunistične partije Jugoslavije označuje zgodovinski razvoj celotne Jugoslavije, saj je bila prav komunistična partija tista, ki je povedla narode in delovne ljudi Jugoslavije v socialistično revolucijo ter jo tudi pripeljala do zmagovitega konca. Samo s tem pa njena naloga še ni bila opravljena. Partija je organizirala graditev socialistične države in jo v tistem času neposredno vodila. Toda nenehno se je zavedala, da tako tesna povezanost partije z izvršno oblastjo lahko privede v birokratizem in v odtujitev partije od delovnih množic. Jugoslovanska komunistična partija je ena izmed redkih, ki se je te nevarnosti resno zavedala in ki je tudi na podlagi znanstvenega socializma poiskala pota za premagovanje te nevarnosti.

Zgodovinska vloga komunistične partije je namreč, kakor je zapisal že Marx v komunističnem manifestu, da po zmagoviti socialistični revoluciji ustvari pogoje za ukinitve vseh razredov in tudi delavskega razreda. To pa pomeni likvidacijo tudi političnega monopola, kar z drugimi besedami pomeni, da je treba ustvariti take družbene odnose, v katerih bo delovni človek sam uravnal svoje zadeve, da predstavniška telesa ne bodo oblast nad njim temveč oblast njega samega.

To je bilo tudi teoretično izhodišče za uvedbo samoupravljanja pri nas, katerega naloga je, da odpravi vsakršen monopol, pa naj bo politični, idejni ali ekonomski. Ustvariti je treba torej razmere, v katerih bo človek politično, idejno in ekonomsko osvobojen. To je tudi bistvo samoupravljanja, ki pa ni nekakšen izum jugoslovanskih komunistov. Samoupravljanje je bila težnja delavskega razreda že dosti prej in se je prvič organizirano pojavilo v določenih oblikah že v pariški komuni. Zasluga jugoslovanskih komunistov pa je v tem, da so na tej podlagi začeli graditi socialistično družbo in v njihovem spoznanju, da je resnični socializem le v vsestranski osvoboditvi človeka. To še zdaleč ni samo v materialnem napredku družbe, kakor si ga ponekod razlagajo in k temu dodajo še vodilno vlogo partije in sicer v tem smislu, da ona neposredno opravlja oblast v imenu delavskega razreda, kakor je to dandanes na Vzhodu. Zato je bila prav zgodovinska odločitev šestega kongresa KPJ, ko se je le-ta preimenovala v zvezo komunistov in tako tudi na zunaj izpričala, da je delovni človek edini suveren in da ne more biti oblasti v imenu delavskega razreda, če naj bo socializem resničen.

Ves poveljni razvoj Jugoslavije je ena sama premo začrtana pot prav v tej smeri. In rezultati so dandanes tako očitni, da se za naše izkušnje zanimajo vse progresivne sile po svetu. To je zasluga jugoslovanskih komunistov.

Če se zdaj ob prvem maju in ob teh zgodovinskih paralelah za hip ustavimo pri našem podjetju, potem lahko rečemo, da smo kot sestavni del jugoslovanske socialistične skupnosti tudi pri nas bolj ali manj uspešno uresničevali politiko zveze komunistov. Uspevali smo toliko, kolikor

Nadaljevanje na 2. str.

Naši odborniki

Po vsej državi smo že izvolili republiške in zvezne poslance, občinske odbornike in predstavnike našega podjetja. Želeli smo, da bi bilo naših odbornikov čim več, saj je povezava podjetje—občina—mestni svet vedno bolj potrebna. Za naše predstavnike nismo v skrbeh, kajti prepričani smo, da bodo vedno in povsod zagovarjali vsa napredna stališča, vplivali na družbeno in gospodarsko življenje komun ter skrbeli za nenehno sodelovanje: enota—podjetje—komuna. Pa poglejmo, kdo so izvoljeni člani našega »velikega« kolektiva.

Vsem novoizvoljenim smo postavili po eno vprašanje:

Zakaj se boste kot odbornik zavzemali pri delu skupščine, kakšna bodo vaša stališča in kako si zamišljate povezavo komuna—podjetje.

Vinko Brglez, strojno prometni obrat Ljubljana: Kot doslej bom tudi v prihodnje zastopal napredna stališča. Vsekakor pa so problemi občine Moste drugačni, kot pa so problemi našega podjetja. Srečujemo se le na področju komunale, socialnih vprašanj in investicijske politike. O problemih našega podjetja oz. naše enote še nismo razpravljali.

Tone Demšar, Skofja Loka: Vedno se bom zavzemal za dosledno izvajanje gospodarske reforme, za enotno politiko naše občine, v kateri mora imeti naša enota svoj delež. Najboljša pove-

zava komuna—podjetje pa bo moje konkretno delo.

Peter Gorjanc, dipl. gr. inženir — Ravne na Koroškem: Kot gradbenik bom sodeloval pri reševanju komunalnih vprašanj, ki jih je v naši občini in celotni dolini kar precej. Zastopal bom interese Gradisa in se boril za dosledno izvajanje sprejetih sklepov, za trajni razvoj gospodarskih razmer v občini in s tem tudi za izboljšanje življenjskih pogojev vseh prebivalcev Mežiške doline.

Hugo Keržan, dipl. gr. inženir — Centrala Ljubljana, glavni direktor podjetja: Čeprav je naše podjetje »republiškega značaja«, se moramo v celoti vključiti v gospodarska in družbena dogajanja posameznih občin in razumljivo tudi mestnega sveta Ljub-

ljana. Vsekakor se bom vedno zavzemal za načrtno gospodarstvo Ljubljane ter za razvoj vseh

dejavnosti, še posebno pa gradbeništva

Vlado Sanca — Jesenice: V občinski skupščini delujem že četrto leto. Do sedaj sem opravljal delo namestnika predsednika sveta za finance občine Jesenice. Delo v skupščini je zelo odgovorno in tega se v celoti zavedam. Boril se bom za sklade in

ekonomski razvoj občine in s tem tudi naše poslovne enote.

Jože Sever — obrat gradbenih polizdelkov: V občinsko skupščino sem izvoljen prvič. Prepričan sem, da se bom lahko vključil v delo skupščine, še posebno pa, če ne bo na skupščinskih sejah preveč deklaracij. Pri tem se bom zavzemal za napredek našega gospodarstva. Zelo me zanimajo komunalna in socialna vprašanja. Glede povezave s podjetjem pa ne morem še ničesar

reči, ker premalo poznam delo skupščine.

Saša Skulj, dipl. gr. inženir — gradbeno vodstvo Ljubljana.

Vprašanje: Ljubljansko področje je zelo obsežno. Kako kot član gospodarskega zbora mestne skupščine gledate na sedanje občinske meje.

Odgovor: Nikoli nisem bil zagovornik popolnoma samostojnih in v sebe zaprtih manjših družbeno-političnih skupnosti — občin, temveč mislim, da je potrebno zadeve in probleme, ki so pomembni za celotno mesto, reševati na nivoju mesta. Tako je Ljubljana po 15 letih zopet dobila svojo skupščino, ki bo v nadaljnjem razvoju mesta, tako vsaj upam, odigrala pozitivno vlogo.

Z nedavno spremembo republiške ustave je postala sicer na občine razdeljena Ljubljana mesto, ki je posebna družbeno-politična samoupravna skupnost, v kateri bodo občani uresničevali družbeno samoupravljanje in urejali tiste zadeve, ki so skupnega pomena za mesto. Katere so te zadeve, ki bodo spadale v pristojnost novega mestnega sveta, bo določal novi statut mesta Ljubljane, ki mora biti sprejet do konca letošnjega leta. Pričakujem, da bo ta statut, ki bo v jeseni v razpravi med občani, določil dokončno ureditev komunalnega sistema v Ljubljani. Ta naj bi na eni strani omogočil čim skladnejši in enovitejši razvoj mesta ter predvsem nagel napredek gospodarstva, na drugi strani pa poglobljeno samouprav-

ljanje in to ni nivoju čim bližje občanov: v občini, krajevni skupnosti in delovnih organizacijah.

Na ta način bo lahko odpadla kritika na račun občinskih meja,

da zavirajo urbanistično, komunalno, prometno, upravno in gospodarsko rast mesta kot celote.

Jože Uršič, dipl. ing. arh. — Skupščina mora biti mesto, kjer pride do izraza volja odbornikov in volivcev ne pa, da se avtomatsko glasuje za dočene spremembe ali predloge posameznikov. V skupščini se bom boril za uresničitev reforme, ki pa ni odvisna samo od sistemskih rešitev, temveč od nas samih

in od našega dela. Boril se bom tudi proti lokalističnim težnjam, zagovarjal pa težnje samoupravnih dogovorov.

Delavski svet je sprejel gospodarski načrt za letošnje leto

Povečujejo se sredstva za osebne dohodke, produktivnost pa mora biti vsaj takšna kakor lani

Predlog gospodarskega načrta podjetja za leto 1968, katerega je izdala komisija za perspektivni program in letni gospodarski načrt, je sprejel delavski svet na seji dne 15. 4. 1969. Letos je bil načrt izdelan mnogo prej kot v preteklih letih, ko ga je navadno sprejel delavski svet šele v maju ali celo juniju.

Načela, katera je komisija upoštevala pri izdelavi predloga, so bila v glavnem, da naj bo planirana realizacija po vrednosti vsaj taka kot lani. Predvideni rezultati ne smejo biti slabši od doseženih v letu 1968; pri tem je mišljena predvsem enaka ali boljša produktivnost, enak dohodek na eno uro in podobno. Delitvena razmerja, katera so veljala lani za razporeditev dohodka na osebne dohodke in sklade, naj ostanejo ista. Pri tem pa se povečajo sredstva za osebne dohodke. Namen te spremembe je v tem, da bodo pri enakem dohodku kot lani na eno uro 5 do 6% večji osebni dohodki, kar zagovarja komisija s porastom življenjskih stroškov in smatra tolikšno povišanje za upravičeno, če bo tudi storilnost dosežena.

Gospodarski načrt, upoštevajoč omenjena načela, predvideva za 5,6% večjo proizvodnjo od lanske, medtem ko bo predvidoma za 4% več porabljenih sredstev za doseganje tolikšne vrednosti proizvodnje. Dohodek (pri tem je mišljena kategorija dohodka, katera velja po novem zakonu o delitvi dohodka) bo višji za 7,5%. Če upoštevamo predvideno delitveno razmerje in obveznosti (zakonske in pogodbene, bo sredstev za osebne dohodke več za 9,4% pri 6,4% povečanju števila zaposlenih. Pri tem pa je predvidenih manj sredstev za sklade, in sicer le 76,5% lanskih za skupne sklade podjetja ter 76% sredstev skladov, s katerimi bodo razpolagale enote.

Planski pokazatelji, izračunani na eno uro, kažejo, da bo možno doseči za 1,6% večjo storilnost in da bo pri predvideni proizvodnji možno izplačati za eno uro opravljenega dela poprečno 5,5% več osebnih dohodkov.

Načrt predvideva znatno zvečanje vrednosti proizvodnje pri delih v tujini. Poleg Nemčije in Avstrije se bo razširilo naše delo na inozemskem tržišču še na Francijo in Libijo. Predvideva se, da bo za 22,5% več realizacije in pri tem za 13,1% več skladov oziroma ostanka dohodka, kot ga je bilo lani. Seveda bo za to delo potrebnih več delavcev in drugih strokovnjakov, saj predvideva plan za 20,6% več ur pri proizvodnji na tujem tržišču.

Glede režijskih stroškov predvideva plan povečanje za 6,1%, kar se nanaša v pretežni meri na višje stroške za obresti na obratna sredstva, ki so najeta pri banki, in za obresti od poslovnega sklada, ki jih je treba odvajati. Nekaj na to zvišanje vplivajo tudi višji stroški za zavarovalnine in delno tudi za osebne dohodke zaradi večjega števila zaposlenih.

Načrt obsega tudi predvideno razdelitev skupnih skladov podjetja na sredstva za poslovni sklad, rezervni sklad, za prispevek v skupne rezerve gospodarskih organizacij in na sklad skupne porabe. Ker gre po delitvenem notranjem mehanizmu v okviru podjetja del sredstev ustvarjenega dohodka, ko so pokriti osebni dohodki v enotah, tudi na sklade enot, je delavski svet sklenil, da morajo organi upravljanja v enotah prav tako sprejeti že v naprej plan razporeditve teh sredstev. Prvenstvena naloga pri tej razporeditvi je, da se čim več sredstev predvidi za obratna sredstva, da se okrepi finančna moč.

Predvidevanja po gospodarskem načrtu so realno postavljena, saj temeljijo na stvarnih dosežkih preteklega leta in letošnji angažiranosti kapacitet. Doseči bo mogoče ta predvidevanja z enako vztrajnostjo in organiziranostjo, kot je bila lani. Delavski svet pa smatra, da bo z izboljšanjem notranje organizacije poslovanja in pri težnji za znižanje proizvodnih stroškov možno doseči veliko boljše rezultate, kot jih napoveduje gospodarski načrt, zlasti glede doseganja večjih skladov. Medtem ko bo zvišanje osebnih dohodkov za 55%, kolikor predvideva plan pri njegovi polni izpolnitvi, še višje samo kot rezultat večje produktivnosti dela.

Naloge sindikata gradbincev pri uresničevanju samoupravnih dogovorov

Dogovor o vrednotenju dela in delitvi dohodka v gradbeništvu je tako pomembna listina, da ji lahko brez preveličevanja damo že zdaj zgodovinski pomen za gradbenega delavca. Že zdaj zbuja veliko zanimanje tudi zunaj naše ožje domovine. Dogovor je preveden v srbohrvatski jezik in bo osrednja tema na junijskem kongresu sindikata gradbincev Jugoslavije.

Gradbeni delavci pričakujejo pravičnejše in boljše vrednotenje svojega dela. Z uresničitvijo in potem s stalnim spopolnjevanjem tega dogovora se bomo približali uresničevanju temeljnega načela naše družbe: nagrajevanju po delu.

Nekateri naši poslovni ljudje vidijo v njem predvsem poslovne koristi. Da je temu res tako, kaže tudi zaskrbljenost teh ljudi, ali se bo dogovor dosledno spoštoval. Ali bodo sankcije dovolj uspešno onemogočale morebitne »padalce«, kot imenujemo tista nesolidna podjetja, ki tudi pod lastno ceno prevzemajo dela?

Kaj lahko realno pričakujemo od dogovora in kdaj?

1. Najprej zahtevamo od vsakega podjetja, gradbenega kolektiva, podpisnika dogovora, da gospodari tako, da ustvari poleg ustreznih osebnih dohodkov tudi minimalne sklade.

V dogovoru piše, da naj bi le-ti znašali deset odstotkov od dohodka, pri čemer naj bi vsaj polovico namenili za modernizacijo delovnih priprav. V dveh zahtevah se poudarja pomen razvojnih programov delovnih organizacij, po katerih je treba usmerjati tako zbrano akumulacijo.

Pri tem bi bilo primerno pojem akumulacije pa tudi dobička razširiti poleg dohodka še na amortizacijo, saj vse večje število podjetij že zdaj obračunava pospešeno — imenovano tudi funkcionalno amortizacijo. Ta zmanjšuje dohodek in dobiček, povečuje pa akumulacijo. Zato bi bilo primerno, da pojem dohodka v dogovoru razširimo s pojmom družbeni proizvod, ki vsebuje poleg dohodka tudi amortizacijo. To je tudi v skladu z dokumenti prve konference ZSJ o samoupravnem dogovarjanju in s tezami za zakon o družbenem usmerjanju delitve dohodka.

Naj omenim še eno nalogo, ki jo bodo morali naši strokovnjaki rešiti po možnosti še pred sprejemom dogovora, v vsakem primeru pa čimprej. Določilo desetih odstotkov velja za vse enake, pri čemer pre malo upoštevamo povezavo med maso OD in stopnjo uspešnosti gospodarjenja kakor tudi pogoje gospodarjenja (organska sestava kapitala; načelo, po katerem tisti, ki dosegajo boljše rezultate, vlagajo več v sklade in obratno; nekatera izplačila iz sklada skupne porabe, ki so v bistvu osebni prejemki; terenski dodatki).

2. Preostali del dohodka ali družbenega proizvoda bomo namenili za osebne dohodke, za sklad skupne porabe in za rezervne sklade.

S tem, ko imamo maso denarja za osebne dohodke, pa smo pred zelo pomembno nalogo, kako razdeliti ta denar med delavce tako, da bo dobil vsak ravno tisti del, s katerim je sodeloval pri doseženem dohodku.

Na tem področju imamo ravno v gradbeništvu še toliko subjektivnega, samovoljnosti, poenostavitve, pa tudi primitivizma, da bodo marsikje ravno določila dogovora domala orala ledino.

V prvi vrsti gre za določanje osnov. Samo v tem postopku, ki čaka prav vsa podjetja, bomo morali odpraviti vsaj štiri nepravilnosti:

— povišati osnovo ne kvalificiranemu delavcu tako, da bo znašala urna postavka 3,30 din ali mesečni zaslužek 600 din pri 182 urah in stodostotnem delovnem učinku;

— spremeniti sedanja razmerja med kvalifikacijskimi skupinami ročnih delavcev tako, da bo odnos med NK in VK delavcem 1:2;

— spremeniti odnos v vrednotenju dela med ročnimi in umskimi delavci ter

— osnove določiti po metodi, ki pravilneje, pravičnejše in predvsem strokovno določa vrednost delovnih mest; to pa more biti predvsem analitična ocena delovnih mest, ki naj zamenja sedanjo prakso rangiranih največkrat po hierarhičnih lestvicah ovrednotenih delovnih mest, ponekod pa celo kar na pamet določenih osnov.

Naj pojasnim te zahteve. Še prej pa morda odgovor na vprašanje: »Kdaj uresničiti te zahteve glede na dejstvo, da cene objektov, ki so zdaj v gradnji, marsikje ne dopuščajo večjih povečanj osebnih dohodkov?«

Po izračunu o možnosti uresničitve dogovora v republiškem merilu

bo treba vsekakor upoštevati določeno prehodno obdobje pri uveljavljanju dogovora. Med tem bomo morali začasno poseči tudi v sklade povsod tam, kjer bo to možno. Nadalje bomo morali ponekod začasno zmanjšati relativni delež tako imenovanega gibljivega dela na račun povečanih osnov. V največji meri pa bomo morali povečati produktivnost in ekonomičnost. Pri tem bodo strokovnjaki morali stalno izboljševati tehnologijo kakor tudi organizacijo in s tema dvema akcijama razvijati integracijske procese in delitev dela. Mi, sindikalni delavci pa smo dolžni skrbeti za stalno spopolnjevanje sistema delitve in nagrajevanja, ki more in mora vplivati prek delavčeve vneme na boljše delovne rezultate.

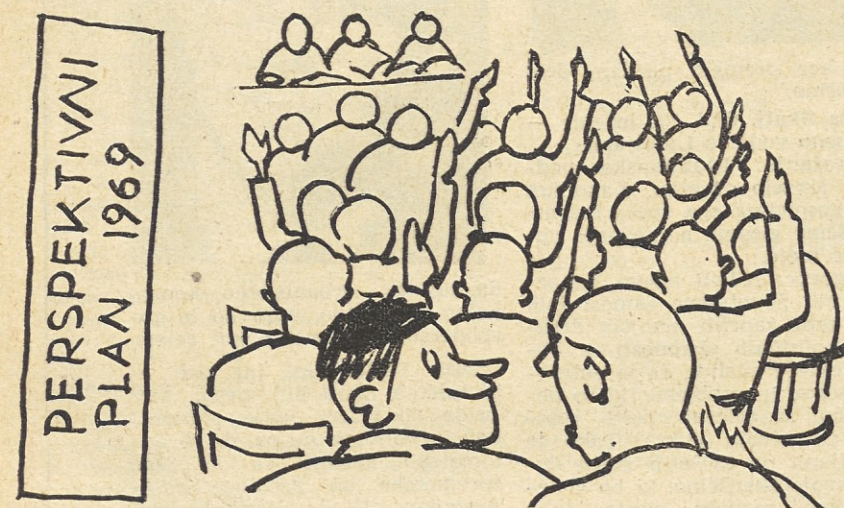
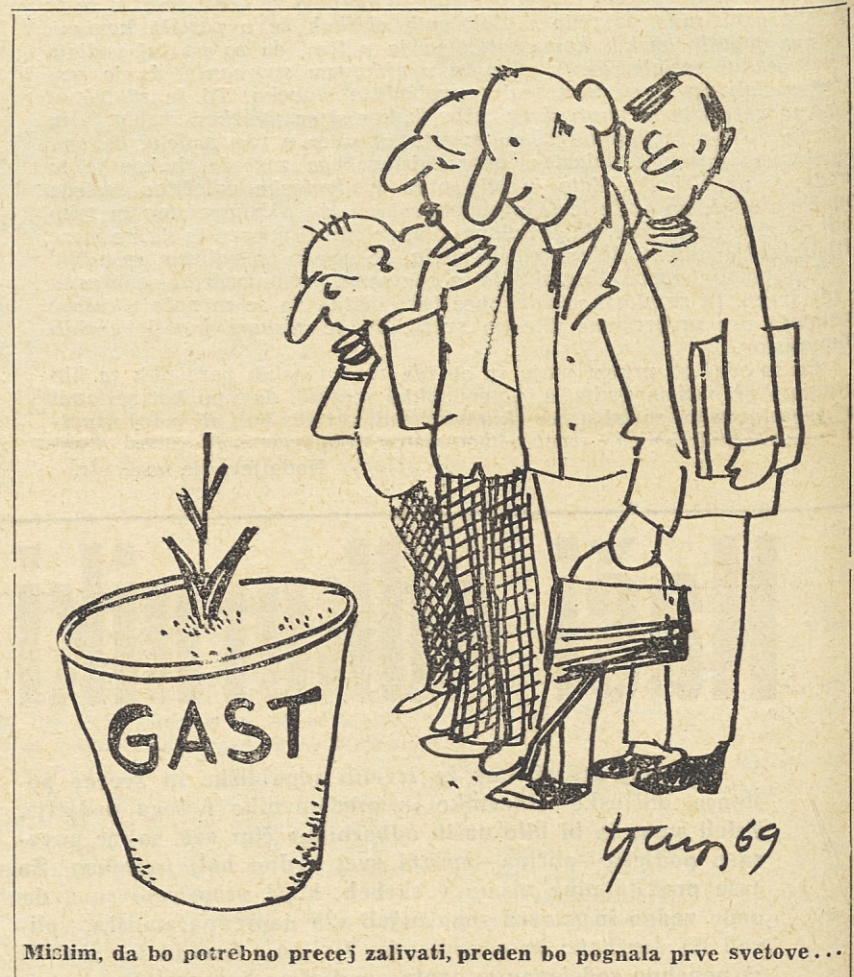
Za marsikoga je lahko tako tolmačenje le teoretično leporečje. Toda z uspanjem ali ironičnim podcenjevanjem naših skupnih naporov

čevati nižje osebne dohodke, kot so dogovorjeni. Sanacijski ukrepi so vezani na določen rok. V primerih, ko ne bi bilo bodisi sanacijskih ukrepov ali pa bi bili ti v določenem roku neučinkoviti, tedaj bi nastopil razlog in obveznost — predvsem za sindikalno organizacijo — za nadaljnje ukrepanje. Med ukrepe vsteva osnutek tudi referendum in odpoklic delavskega sveta podjetja ali direktorja ali pa obeh. Dogovoriti se bomo še morali, ali bomo take sankcije uveljavljali tudi za nivo enot, ki delijo dohodek in imajo svoj delavski svet.

Ena od možnih sankcij med mnogimi je tudi iz dogovora izhajajoča obveznost predhodne pozitivne dovolj velikega zneska varščine, ki zapade samodejno takoj, ko na primer arbitražna komisija ugotovi, da je določena delovna organizacija kršila dogovor.

Z drugo zahtevo želimo izboljšati sedanje odnose v osebnih dohodkih med različnimi kvalifikacijskimi skupinami delavcev. Zakaj ta zahteva?

Leta 1965 je bilo v Sloveniji razmerje osebnih dohodkov med NK in KV gradbenim delavcem 1:1,37, sedaj pa je to razmerje skoraj 1:1,50. To se je zgodilo tako rekoč spontano, po logiki zakona ponudbe in popraševanja po kvalificiranih

Ob prvem maju

Nadaljevanje s 1. str.

Kor je bilo naše delovanje v skladu s to politiko in kolikor smo naše sposobnosti uporabili za čimhitrejšo razvijanje notranjih odnosov v kolektivu.

Vsekakor so naši gospodarski uspehi zelo pomembni. Uspehe dosežemo tako na notranjem kot na zunanem tržišču. Nemara pa bi bili le-ti lahko večji, če bi še bolj razvijali tisto, kar nas drži v enotno podjetje, kar prispeva k našim skupnim uspehom. Nemara smo prav glede tega dostikrat še preveč zaprti sami vase, vidimo le neposredne koristi ozkega kolektiva, najbrž pa smo še dostikrat premalo pripravljene pomagati drug drugemu in celotnemu Gradisu, zlasti kadar določena naloga presega interes posamezne enote podjetja. O tem sicer večkrat govorimo in smo složni v besedah, enotnost pa se podira, brž ko je treba zanj tudi kaj žrtvovati. To je naša slaba stran, sicer dostikrat spoznana pa vendar sproti dostikrat tudi pozabljena.

Naj bi letošnje praznovanje prvega maja prispevalo k temu, da bi se tudi pri nas besede o enotnosti skladale z dejanji. V tem duhu čestita predništvo vsem članom kolektiva k prazniku. Naj živi prvi maj — praznik dela!

delavcih. Ko smo v nekaterih podjetjih opravili analitično oceno delovnih mest, smo zvedeli, da bi moralo biti razmerje vsaj 1:1,70; razmerje med NK in VK delavcem pa 1:2. To pa je razmerje, za katerega si v sindikatih že dolgo prizadevamo.

Če sedanjih, precej nižjih razmerij v prejemkih ročnih delavcev ne bomo bistveno spremenili, bomo težko uspevali v naših prizadevanjih za uresničitev načel reforme, še posebej pa za uresničitev načela nagrajevanja po vloženem delu. Prav zadnja leta namreč vse pogostje odhajajo kvalificirani delavci v tujino. Tudi v uk za gradbene poklice težko pridobivamo mlade fante. V štirih letih se kvalifikacijska struktura gradbenih delavcev v Sloveniji ni prav nič izboljšala, čeprav smo v tem času porabili težke milijone za izobraževanje v šolah in na delovnem mestu.

S prevrednotenjem ročnih delovnih mest želimo odpraviti nadaljnjo nepravilnost.

Umski delavec ali tako imenovani uslužbenec z nižjo strokovno

Nadaljevanje na 3. str.

Gradisov vestnik

»Gradisov vestnik« izdaja delavski svet podjetja Gradis. Ureja ga uredniški odbor. Odgovorni urednik Lojze Cepuš. Tiska tiskarna »Toneta Tomšiča« v Ljubljani — Izhaja mesečno

Delavski svet je razpravljajl

Osrednja točka dnevnega reda zasedanja delavskega sveta, ki je bila 15. aprila 1969, je bila sprejemanje gospodarskega načrta za letošnje leto. Komisija, ki je predlog izdelala, je opravila svoje delo letos v zelo hitrem roku, saj so bili komaj koncem marca znani podatki iz zaključnega računa, ki so glavna podlaga za pripravo letnega gospodarskega načrta.

V posebnem sestavku v tej številki vestnika so na drobno prikazane postavke iz gospodarskega načrta, ki ga je obravnaval in sprejel delavski svet s tem, da naj se izdela po predlogih organov upravljanja v enotah predračun razporeditve predvidenih sredstev za sklade enot. Dalje pa je zahteval delavski svet, da komisija za plan ponovno pregleda delitveno razmerje, določeno za projektni biro glede na vlogo te enote, ki se s predlaganim razmerjem ne strinja.

V razpravi je bilo posebej poudarjeno, da je odločilne važnosti za gospodarjenje podjetja njegova finančna moč, ki se odraža v likvidnih sredstvih za poslovanje. Povečati bo potrebno lastna obratna sredstva in dela dohodka, namenjenega za sklade. Sredstva sklada skupnih potreb podjetja, iz katerih se v prvi vrsti formirajo obratna sredstva, so po planu za 23,5% nižja, kot so bila lani dosežena. To je rezultat povečanega dela sredstev, ki se bodo pri stoddostni izpolnitvi plana razporedila za osebne dohodke. Plan namreč predvideva povečanje sredstev za osebne dohodke od 5–6%, medtem pa ne predvideva večjega dohodka na eno opravljeno uro. Potemtakem se

za toliko znižajo sredstva skladov. Razmerje delitve skladov na sklad podjetja in na sklade enot je ostalo nespremenjeno. Postavlja se sedaj osnovna naloga za organe upravljanja v enotah, da po načelu dobrega gospodarjenja že v naprej predvidijo razporeditev sredstev svojih skladov, in to v večjem delu na obratna sredstva.

V razpravi je bilo ponovno načeto vprašanje medsebojnega obremenjevanja režijskih stroškov podjetja. Od skupnega zneska režijskih stroškov odpade 45,5% na obresti od poslovnega sklada in kreditov na zavarovalnice in razne članarine zbornicam ter poslovnim združenjem in dalje še na stroške z osnovnimi sredstvi, ko niso v obratovanju. Ključ razdelitve režijskih stroškov, ki je sedaj v veljavi, je po ugotovitvi članov delavskega sveta nepravilčen. Stroški se razdeljujejo na enote tako, da se za vsako opravljeno uro zaposlenih v enoti obremeni po 1,50 din in za vsak dinar od zneska amortizacije, obračuna od lastnih in tujih osnovnih sredstev po 0,25 din in. Medtem ko ima npr. ena enota od druge večjo proizvodnjo za 14%, prispeva k skupnim stroškom režije 45,7% manj sredstev iz svojega dohodka, pri tem pa uporablja v enaki meri sredstva, zaradi katerih nastajajo režijski stroški.

Delavski svet je v zvezi s tem zadalžil strokovne službe, da spremenijo sistem medsebojnega obremenjevanja stroškov režije podjetja, da bo upoštevano osnovno načelo, da naj nosi stroške tisti, ki jih je dejansko povzročil, oz. zaradi katerega so nastali.

Sindikalni odbor podjetja je naslovil na delavski svet vlogo za zvečanje prispevka k stroškom letovanja za NK, PK in NSS delavce. Upravni odbor počitniških domov, kateremu je bila naloga odstopljena, je izdelal predlog tako, da bo znašal za omenjene kategorije delavcev prispevek podjetja k stroškom letovanja ob rednem dopustu po 23 N din na dan (doslej 15 N din) za člana družine po 20 N din na dan (doslej 12 N din na dan). Delavski svet je ta predlog osvojil, kakor tudi pogoji, da se da prispevek za največ 10 dni, če je dokazano vsaj 3-dnevno nepretrgano letovanje v organiziranem počitniškem domu ali drugem gostinskem objektu.

Končno je delavski svet sprejel spremembo pravilnika o dnevnih delavcev obratov tako, da bodo imeli za čas, ko so na terenu, dnevnice v višini 70% tistih, ki so določene v pravilniku za dnevnice za službena potovanja.

Upravni odbor, ki je imel isti dan sejo pred zasedanjem delavskega sveta, je obravnaval gospodarski načrt in priporočil delavskemu svetu, da ga sprejme.

Obravnaval je pa dalje predlog komisije za notranjo delitev, da se povišajo terenski dodatki za delavce, ki delajo na terenu. Povišanje terenskega dodatka je smatral za nujno, ker so se podražili stroški na terenu. Predlog bo v obravnavi do konca aprila, nakar ga bo upravni odbor predložil v potrditev delavskemu svetu.

Komisija za notranjo delitev je predlagala, naj se povišajo startne osnove za vse ročne delavce za pavšalno 10%. Upravni odbor se s predlogom o linearnem povišanju ni strinjal in je naročil komisiji, naj izdela predlog o zvišanju osnov za omenjene kategorije delavcev tako, da bo upoštevana diferenciacija med posameznimi poklici.

R. Z.

Peš sem šla iz Dekanov v Koper

Marijo Mrakovo pozna v Gradisu veliko ljudi: poznajo jo ne samo odrasli, marveč tudi mnogi tisti, ki so prišli v naše podjetje šele pred kratkim. Marija je namreč kadrovsko-socialna delavka v Kopru, zato mora »po uradni dolžnosti« spoznati vsakega vajenca, ki pride v koprsko enoto, seveda pa tudi odrasli delavci, ki gredo iz te enote v drugo in obratno, morajo z dokumenti k tovarišici Mariji.

»V Gradisu sem že od leta 1948, kjer sem bila najprej zaposlena na gradbišču HE Medvode, od leta 1954 pa sem ves čas v Kopru,« je pripovedovala tovarišica Marija.

»Kakšni so vaši spomini na prvo-majске praznike pred 15 in več leti v Kopru,« sem jo vprašal.

»Veste, za 1. maj sem vsako leto šla domov, v vas Studenčice pod Katarino oziroma pod Joštom pri Medvodah. Seveda pa se dobro spominjam tistih dnevov pred prazniki. Če primerjam sedanje in takratne čase, lahko rečem, da je zdaj viden ogromen napredek. Takrat, pred 15 leti, je bilo res bolj — mi-zerno. Naša cona takrat še ni bila priključena k Jugoslaviji, primanjkovalo je marsičesa, razmere so

bile še zelo neurejene. Dobro se spominjam, da večkrat niti avtobus ni vozil redno. Vem, da sem tik pred prvomajskimi prazniki morala nekajkrat peš iz Dekanov v Koper. Seveda sem hodila dobri dve uri in sem prišla na delo kar precej utrujena. Spominjam se tudi, da smo imeli pred prvomajskimi prazniki v Dekanah skladišče kar pod oljkami, brez strehe in brez ograje. Res pa je, da so domačini tu zelo pošteni: povsod drugod smo imeli skladišča in gradbišča ograjena, tu pa nič. In vendar nismo pogrešali niti enega predmeta. Ne verjamem, da so v vseh krajih pri nas tako pošteni ljudje kot so tu v okolici Kopra.«

»Kaj ste še prav posebno pogrešali v tistih časih po osvoboditvi,« sem še pobaral tovarišico Marijo.

»Precej stvari smo pogrešali,« je odvrnila, »saj sem že povedala, da so bile trgovine slabo založene in tudi sploh ni bilo marsikje takšnega reda, kot smo ga vajeni danes. Osebo sem še zlasti pogrešala kulturne in zabavne prireditve. Medvode sicer niso veliko naselje, vendar če primerjam v tistih časih Medvode in Koper, bi rekla, da je bila okolica Ljubljane, v katero so dijo tudi Medvode, kulturno precej bolj razgibana. No, zdaj se tudi v Kopru ne moremo pritožiti glede tega, saj je poletni kulturni in zabavni prireditev dovolj. Nekatere prireditve so tudi na visoki ravni in res kvalitetne. Žal pa ima vsaka kolaina dve plati: mnoge prireditve so ljudem danes dostopne samo za — visoke pare. Vstopnina je pač tolikšna, da si je delavec marsikdaj ne more privoščiti. Glede tega pa je bilo v prvih povojnih letih bolje, saj takrat nismo vseh stvari — tudi kulture — tako zelo skomercializirali in vse, prav vse, gledali samo skozi vrednost — dinarja.«

Naloge sindikata gradbincev pri uresničevanju sameupravnih dogovorov

Nadaljevanje z 2. str.

izobrazbo je imel na primer v letu 1968 poprečni urni zaslužek v ljubljanskem bazenu 4,38 din (podatek je iz »Obvestil« biroja gradbeništva št. 2/69 str. 54, 55). Ročni kvalificirani delavec pa je zaslužil 4,31 din na uro (isti vir). Prvi ima praviloma nedokončano osemletko ali največ osemletko, medtem ko mora imeti drugi poleg osemletke še triletno šolo za učence v gospodarstvu. Poleg tega pa se ročno kvalificirano delo opravlja v precej težjih razmerah kot pisarniško delo.

Pa vseeno, kljub večji zahtevnosti znanja in delovnih pogojev slabše plačujemo ročnega kvalificiranega delavca kot nižje strokovnega umskega delavca. To delavci vedo, občutijo pa kot krivico. Sindikat mora s svojo akcijo spremeniti te odnose, to je odpraviti nepravilno vrednotenje dela!

Kako more sploh do tega priti? Odgovor na to vprašanje daje zahteva po strokovni določitvi osnov.

Tam, kjer se plačuje položaj — tega pa ročni delavci nimajo, če jim ga že ne pritlikamo z umetnimi pridevi (zidar — referent na primer) — tam je cenjeno in plačano pisarniško delo nadpoprečno. Tako tudi strokovnjaki, ki niso visoko na hierarhični lestevici položajev, praviloma odrežejo krajši del. Žal so taka podjetja pri nas v večini.

Opozarjamo, da je uvedba analitične ocene kot tehnike in metode za določevanje osnov zelo, zelo zahtevna naloga. Z analitično oceno spremenimo obstoječe odnose; in samo dejstvo, da bodo nekateri (pri)-dobili relativno manj kot drugi, je dovolj zgovorno, da bomo imeli precej nasprotnikov. Iskati jih je med delavci z neustrezno izobrazbo, med delavci, ki imajo odgovornost višje plačano kot pa sankcionirano, ter med delavci, ki se bojijo reda in sistema, ker bi s tem zgubili nekaj prostora za samovoljno in »elastično« prilagajanje mimo »togih« določil sistema.

Večina njihovih »dokazov« pa se kot milni mehurčki razblinijo, čim pustimo čas, da začno »dokazati« delovati. Vendar pa, ker gre največkrat za vplivne delavce na hierarhični položajni lestevici, ti »dokazi« na papirju uspevajo prepričati samoupravne organe, da so obstoječa razmerja kar dobra in da je treba popraviti le najbolj kričeče nepravilnosti. Kaj kmalu pa se nov pravilnik izkaže za nezadostnega in potrebni so popravki, ki nenačelno pravilnik napravijo še bolj nenačelnega. Politiko nagajevanja tedaj gradimo na spremembah predpisov — podobno kot sem ter tja naše gospodarstvo — namesto na sistemskih izhodiščih.

S. U.

Obiski pri vdovah

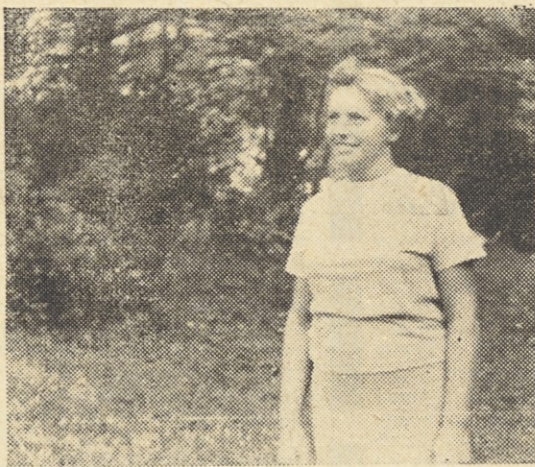
Vse na svetu je minljivo in vsaka stvar se rada hitro pozabi. Če nekdo iz naše sredine odide za vedno, se morda za nekaj časa zamislimo, da slej ko prej pridemo tudi mi na vrsto, obžalujemo pokojnika, izrečemo nekaj sočutnih besed in življenje zopet teče naprej, kot da se ni ničesar zgodilo. Pa vendar! Ali se spominimo kdaj na svoje teh pokojnikov? Ali so se znašli sami v življenju?

To je imel v mislih tudi naš urednik, ko me je napotil k svojcem naših pokojnih delavcev, ki so bili svoječasno zaposleni pri našem podjetju.

Z občutkom tesnobe sem se najprej napotila k Justini Mesesnel, s katero sem se seznanila pred leti v našem počitniškem domu v Ankaranu. Prav zaradi najinega poznavanja je prva trema kaj kmalu minila in že je stekel pogovor o njenem možu Tonetu.

Obrat, kjer je bil njen mož zaposlen, ga je poslal leta 1959 na gradbišče v Podvelko. Ko je s svojimi tovariši napeljeval kabel čez nemirno Dravo, je vrtnec preobrnil čoln ter potegnil ljudi na svoje dno. Pokojni Tone je zapustil nezaposleno ženo in dva mladoletna otroka. Tega težkega udarca, je dejala, ne bi rada še enkrat doživela.

Zaradi težkih gmočnih razmer je bila prisiljena, da se je zaposlila. Zaposlitev so ji nudili naši kovinski obrtni, kjer je bil zaposlen tudi njen mož. Najprej je delala po štiri ure, kasneje se je zaposlila za poln delovni čas, da je s tem povišala prejemke in da je lahko šolala otroke. Pri tem težkem življenju je imela svojo uteho v pridnih in dobrih otrocih. Vzgojnih problemov ni imela. Sin je dokončal elektrotehniško šolo ter sedaj študira višjo upravno šolo, hči pa je dokončala srednjo gradbeno šolo s pomočjo štipendije, ki jo je prejela od podjetja. Sedaj je zaposlena na našem sektorju Ljubljana — okolica, kjer se prav dobro počuti. Na vprašanje, če ji je ob smrti moža podjetje priskočilo na pomoč, pa je dejala, da je podjetje organiziralo in oskrbelo vse potrebno za pogreb, pa tudi vsako leto se ga spominjajo ob dnevu mrtvih. Njena največja želja je, da bi ostala zdrava ter spravila do lastnega kruha še svojega sina.

Naslednji cilj mojega razgovora je bila tov. Ivanka Suster, ki je zaposlena v samopostrežni trgovini podjetja Prehrana. Prej sem jo poklicala po telefonu, brž ko pa sem vstopila v lokal, me je takoj prepoznala, da sem od Gradisa.

Tudi ona je bila vrsto let zaposlena pri podjetju na gradbišču v Zenici ter se z veseljem spominja tistih dni, ki jih je preživela na tem velikem gradbišču. Sama pravi, da se še vedno počuti kot del našega kolektiva.

Ko smo prevzeli dela v Zahodni Nemčiji, se je pokojni Ivan prijavil na delo. Tistega usodnega dne leta 1965 se je ponesrečil na objektu, kjer se je zaradi udarca tovarnjaka počila stena opažnih plošč in ga pokopala pod seboj. Podjetje je izgubilo dobrega delovodjo, družina pa skrbnega očeta. Podjetje je takoj organiziralo pogreb v domovino ter priskočilo na pomoč družini, ki se je znašla brez dobrega rednika. Na vprašanje, kako so se preživljali v začetku, je dejala, da niso bili vajeni razmetavati denarja. Sin danes obiskuje elektrotehniško šolo ter prejema štipendijo podjetja, hči pa obiskuje osemletko. Njen trenutni problem je ta, da se zaradi pomanjkanja časa ne more posvetiti otrokom v tolikšni meri, kot bi bilo to potrebno.

Ko mi je s solzami v očeh pripovedovala o svojem dobrem možu, sem doumela, kako težko je moralo biti takrat, ko si ostal sam in kako prijetno je človeku, če se ga v takih trenutkih kdo spomni.

Prek našega vestnika se še enkrat zahvaljuje tov. Lipovcu za nesebično pomoč. Posebno hvaležnost pa izraža tov. Smrajčevi in celotnemu kolektivu obrata gradbenih polidelkov, kateri se jo še danes spominja v tej ali oni obliki.

Ko sem odhajala domov, sem premišljevala o tem našem kratkem življenju. Dokler si poln zdravja in volje, si obkrožen s prijatelji. Ko te ni več, počasi zblediš v spominu vseh. Prav pa je, da se večkrat spominimo družine tistih, ki so preminuli na delu za lepšo bodočnost in razvoj našega podjetja.

Najtežja pot me je čakala, ko sem obiskovala tov. Kristino Kavčič, ki leži na infektivski kliniki v Ljubljani. Obisk bolnikov, predvsem pa še v bolnišnicah je moja šibka točka. Ko sem jo po enourni proceduri le našla, seveda z zdravnikovim dovoljenjem, sem se oddahnila. Takoj sva se spoznali in pogovor je stekel.

Smrt moža, ki se je ponesrečil leta 1954 na poti v službo, jo je zelo prizadela. Zapustil je dva nepreskrbljena otroka, sama pa je bila zaposlena v tovarni Saturnus. Zaradi težkega udarca je zbolela ter je bila že lani od avgusta do novembra v bolnišnici, letos pa se ji je bolezen povrnila. Že eno leto je v bolnišniškem staležu. Starejša hčerka se je medtem honorarno zaposlila na RTV, mlajša deklara pa obiskuje osemletko. Na vprašanje, če ji je podjetje pomagalo ob času nesreče, je dejala, da so ji obrat, kjer je bil njen mož zaposlen, dali enkratno denarno podporo. Štipendije za otroke od podjetja ni dobila, sicer pa je tudi ni prosila. Največji problem je seveda finančni problem, še posebno, ker je ravno ob moževi smrti dobila nakazano stanovanje od podjetja, za katerega pa je morala položiti svoj delež. Zeli si še stika s podjetjem, saj pravi, da v sili spozna prijatelja.

Njena največja želja pa je, da bi dokončno ozdravela in spravila svoja otroke do kruha. To pa bo storila le, če bo imela zdravje ter večjo uvidenost svoje okolice.

Nuša Piškur

Učimo se nemščino

LEHRSTÜCK DREI (3)

Die dritte Frage: Wie ist das?

Das ist ein Schwamm (der Schwamm). Er ist gelb. Das ist eine Tafel (die Tafel). Sie ist schwarz. Das ist ein Tuch (das Tuch). Es ist weiß.

Das ist der Federhalter. Das ist ein Federhalter. Er ist rot und schwarz.

Das ist die Feder. Das ist eine Feder. Sie ist weiß.

Das ist das Lineal. Das ist ein Lineal. Es ist hellbraun.

Das ist der Bleistift. Das ist ein Bleistift. Er ist grün.

Das ist der Gummi. Das ist ein Gummi. Er ist grau und weiß.

Das ist die Schreibmaschine. Das ist eine Schreibmaschine. Sie ist schwarz.

Das ist das Papier. Das ist ein Papier. Es ist weiß.

Das ist das Tintenfaß. Das ist ein Tintenfaß. Es ist schwarz und weiß.

Das ist die Tinte. Das ist eine Tinte. Sie ist schwarz.

Das ist der Füllhalter. Das ist ein Füllhalter. Er ist schwarz.

Das ist auch ein Füllhalter. Er ist nicht schwarz, sondern braun.

Wie ist die Tafel? — Die Tafel ist schwarz.

Wie ist der Federhalter? — Der Federhalter ist rot und schwarz.

Wie ist der Schwamm? — Der Schwamm ist ...

Wie ist der Bleistift? — Der ...

Wie ist das Lineal? — ...

Wie ist die Feder? — ...

Wie ist der Gummi? — ...

Wie ist das Tuch? — ...

Die Schreibmaschine? Das Papier? Die Tinte? Das Tintenfaß?

Hier ist ein Füllhalter. Er ist schwarz. Dort ist auch ein Füllhalter. Er ist braun. Dieser Füllhalter ist schwarz. Der andere Füllhalter ist braun. Dieser Tisch ist hellbraun. Der andere Tisch ist dunkelbraun.

Diese Tinte ist blau. Die andere Tinte ist schwarz. Diese Lampe ist grün, die andere Lampe ist gelb.

Hier ist Papier. Dieses Papier ist weiß. Das andere Papier ist auch weiß.

Dieses Bild ist bunt, das andere Bild ist auch bunt.

Dieser und der andere sind männlich.

Diese und die andere sind weiblich.

Dieses und das andere sind sächlich.

Gros — klein

Die Tafel ist groß. Das Tintenfaß ist klein. Der Vater ist groß, aber Hans ist nicht groß, er ist klein. Auch Inge ist klein, aber Fräulein Anna ist groß. Auch der Briefträger ist groß.

Dick — dünn

Das Buch ist dick. Das Heft ist dünn. Auch das Papier ist dünn, aber die Pappe ist dick. Dieses Buch ist dick, wie ist das andere Buch? Es ist dünn. Dieser Schwamm ist dick. Wie ist der andere? Er ist auch dick.

Rund — eckig

Der Bleistift ist rund. Das Lineal ist eckig. Ist die Lampe rund? Ja, die Lampe ist rund. Der Tisch auch? Nein, er ist eckig. Wie ist der Kreis? Der Kreis ist rund. Er ist immer rund. Auch das Rad ist immer rund.

Lang — kurz

Das Lineal ist lang. Es ist 40 cm lang (das Zentimeter).

Die Feder ist kurz, aber das Meter (m) ist lang.

Wie ist das Kilometer (km)? Das Kilometer ist sehr lang. Es ist tausend Meter (1000 m) lang.

Wie ist das Milimeter (mm)? Es ist sehr kurz.

Hoch — niedrig

Die Tafel ist hoch. Sie ist 2 m hoch. Die Bank ist niedrig. Auch der Stuhl ist niedrig. Hier ist ein Berg. Dort ist auch ein Berg. Dieser Berg ist hoch, der andere Berg ist niedrig. Hier ist eine Brücke. Dort ist auch eine Brücke. Diese Brücke ist niedrig. Die andere Brücke ist hoch.

Das Haus. Dieses Haus ist hoch, das andere ist niedrig.

Gut — schlecht

Dieser Bleistift ist gut und schreibt gut. Der andere Bleistift ist nicht gut und schreibt nicht gut. Er ist schlecht. Wer ist gut? Die Mutter ist gut. Auch der Vater ist gut. Die Eltern (Vater und Mutter) sind gut.

Das Zimmer. Hier ist ein Zimmer. Es ist groß und hoch. Es ist 3 m hoch. Das Zimmer hat ein Fenster (das Fenster) und eine Tür (die Tür). Das Fenster ist links. Die Tür ist rechts. Oben ist die Decke, unten ist der Fußboden. Das ist eine Wand (die Wand). Wie ist die Wand? Die Wand ist hoch und dick. Das Zimmer hat vier Wände: die erste, die zweite, die dritte und die vierte Wand. Dieses Zimmer ist unten. Es ist groß. Oben ist auch ein Zimmer. Das ist klein.

Was ist das? und wie ist das?

Was ist das? Das ist ein Tisch. Wie ist der Tisch? Er ist viereckig und groß. Was ist das? Das ist ein Stuhl. Wie ist der Stuhl? Der Stuhl ist braun.

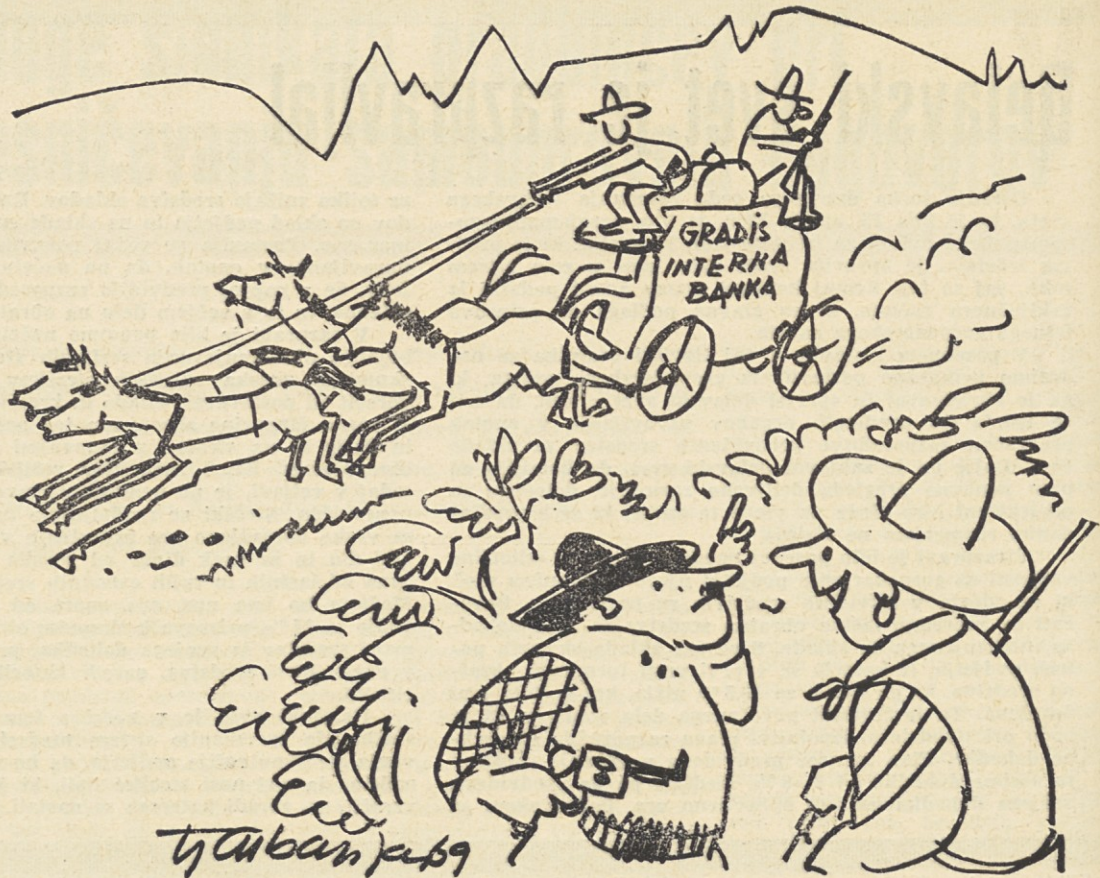
Der Tisch (viereckig), der Stuhl (braun), der Ofen (warm), die Bank (niedrig), das Bett (gut), der Schrank (hoch), der Bleistift (rot), der Federhalter (rund), das Buch (dick), das Heft (dünn), das Lineal (lang), die Feder (klein), der Berg (hoch), der Baum (grün), die Brücke (lang), das Haus (niedrig), die Kirche (schön), die Schule (groß), die Straße (lang), die Autobahn (sehr lang), der Garten (klein), das Feld (groß), die Wiese (grün).

Die Wörter — besede

Der Schwamm = goba
die Tafel = tabla
das Tuch = ruta
er — sie — es = on — ona — ono
der Federhalter = peresnik
die Feder = pero
das Lineal = ravnilo
der Bleistift = svinčnik
der Gummi = radirka
die Schreibmaschine = pisalni stroj

das Papier = papir
das Tintenfaß = tintnik
die Tinte = črnilo
der Füllhalter = naliveo pero
groß = velik
klein = majhen
aber = toda
dick = debel
dünn = suh
rund = okrogel
eckig = oglat
lang = dolg
kurz = kratek
hoch = visok
niedrig = nizek
gut = dober
schlecht = slab
dieser = ta
der andere = oni
diese = ta
die andere = ona
dieses = to
das andere = ono

die Pappe = lepenka
der Kreis = krog
das Rad = kolo
sehr = zelo
der Berg = gora
die Brücke = most
das Haus = hiša
die Eltern = starši
das Zimmer = soba
das Fenster = okno
die Tür = vrata
links = levo
rechts = desno
die Decke = strop
der Fußboden = tla
oben = zgoraj
unten = spodaj
die Wand = stena
warm = toplo
das Bett = postelja
der Schrank = omara
der Baum = drevo
die Kirche = cerkev
schön = lep
die Schule = šola
die Straße = cesta
die Autobahn = autocesta
der Garten = vrt
das Feld = polje
die Wiese = travnik
tausend = tisoč
hundert = sto
schreibt = piše
dreißig = trideset

— Ali bova napadla?
— Ne, verjetno se ne izplača!

PROMET 1968: 140 mrtvih pešcev

Število prometnih nesreč narašča in z njim tudi vedno več mrtvih pešcev, kolesarjev, mopedistov in drugih. To je pojav, ki spremlja naše življenje, ki spremlja našo pot bodisi v službo, iz nje oz. kamorkoli pač gremo. Nevarnost prometnih nesreč je vedno bolj ali manj prisotna. Odvisno je od tega, koliko se je znano obvarovati.

Ta čas že razpolagamo s podatki o tem, koliko in kje so bile prometne nesreče v lanskem letu, kdo so bili njih žrtve in zakaj. Začnimo s številko 497. To je število mrtvih v prometnih nesrečah v Sloveniji, ki se je v enem letu povečalo kar za 86 žrtev cestnega prometa. Tako močnega povečanja mrtvih udeležencev v prometu niso predvidevali najbolj pesimistični prognozerji.

V tem prispevku bi posebno obravnavali najbolj številno kategorijo udeležencev v prometu, ki je tudi v nesrečah najbolj prizadeta. To so pešci. Cestna smrt je med temi neusmiljeno kosila, ni izbirala žrtev, temveč je morila od kraja, vse od predšolskih, šolskih otrok, do ljudi v najboljših letih, do najstarejših.

Rad bi nekoliko bolj podrobno opisal razmere v Ljubljani in njenem bližnjem območju, ker menim, da je za bralce tega lista posebno pomembno. Samo v Ljubljani in okolici je bilo lani kar 53 do smrti povoženih pešcev. Ko smo natančneje analizirali lanske prometne nesreče, smo sicer ugotovili, da niso naraščale v takšnem sorazmerju kot prejšnja leta, vendar pa so to bile nesreče s težjimi telesnimi poškodbami.

Znano je namreč, da so pešci že pri »majhnih«
nesrečah največkrat hudo telesno poškodovani. Poglejmo: lani je bilo v Sloveniji povoženih do smrti 149, telesno poškodovanih pa je bilo kar 1652 pešcev. Ali drugačna primerjava: skoraj vsaka tretja žrtev v cestnem prometu je pešec. Ti podatki že preveč resno opozarjajo na to, da so pešci v prometu daleč premalo previdni. Statistika kaže tudi, da so prav pešci v večini primerov sami povzročitelji prometnih nesreč, kjer so ostali žrtve lastne neprevidnosti.

Take in podobne primerjave bi še naprej lahko naštevali, vendar se nam zdi bolj pametno, da opozorimo na napake, ki so jih storili pešci v prometu, da je do tako hudih posledic prišlo.

Na prvo mesto sodi iznenadno prečkanje ceste pred ali za vozilom (najpogostejše avtobusom).

Na drugem mestu so vinjeni pešci, ki v takem stanju storijo nekaj, kar postane za njih usodno.

Temu sledi nepravilno prečkanje ceste zunaj označenih prehodov za pešce in drugo.

Od časa do časa se na teh cestah zgodijo tudi zelo hude prometne nesreče. Lani je bilo na primer samo v 15 prometnih nesrečah kar 36 mrtvih. Ali druga zanimiva ugotovitev, da je bilo na ljubljanskem območju v treh mesecih, to je oktobra, novembra in decembra, kar 50 smrtnih žrtev prometa itd.

Prometno varnostne razmere na naših cestah, še posebno pa v Ljubljani in Mariboru, so precej zapletene. Prometna varnost ni na višini. Zato morajo udeleženci v prometu, zlasti pešci, zanj skrbeti sami.

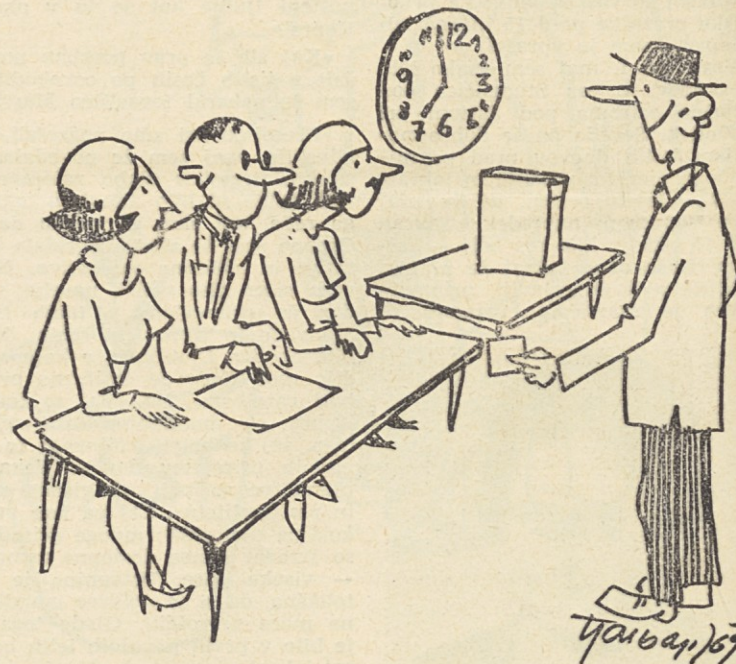
Posebno opozarjamo na nevarnost v času prometnih konic, bodisi

zjutraj, ali opoldne. Tedaj se od kraja vsem zelo mudi. Zato tudi

malokdo pazi na lastno, še manj pa na tujo varnost v prometu.

Promet stalno raste. Prav zaradi tega lahko pričakujemo tudi letos podobne težave kot lani. Da pa ne bo toliko nesreč, pa bomo vendarle morali poskrbeti tudi sami in sicer tako, da bomo na vsakem koraku bili in bolj previdni.

Marian Metljak

Z volišča v Mariboru. Tri minute pred sedmo je pridrvel na volišče. Ko je izpolnil glasovalni listek, je še vprašal: »Ja, kje pa imate luknjo?«

Iz centra za izobraževanje

Aprila so opravili teoretični del izpita naslednji člani kolektiva:

Tečaj za PK betonirje v obratu gradbenih polizdelkov Ljubljana: Ivan Balaško, Matija Beranec, Peter Hostička, Peter Kepić, Stojan Momčilović, Mujaga Okanović, Redo Ostojić, Đuro Pavlek, Pavao Pažin, Stjepan Rengel, Marko Svetličić, Miroslav Suković, Josip Tušek in Josip Veres.

Popravne izpite imajo: Jože Gruban, Franjo Cinković, Nuriya Safić, Marjan Primc in Darko Strgar.

Izpit za PK tesarje: Luka Dapić, Ante Jurić, Rajko Kovačević, Dušan Mačković, Gojko Mačkiz, Josip Mihoković, Tomislav Matošina, Đuro Ostojić, Đuro Pavlek, Pavao Pažin, Stjepan Rengel, Marko Svetličić, Miroslav Suković, Josip Tušek in Josip Veres.

Popolnoma so padli: Nikola Jelčić, Ilija Letić, Vlado Mihajlović.

Izpit za PK zidarje: Jozo Dimjačević, Ivica Ozbečić, Pavao Spornoga, Nikola Spengel, Nedeljko Trkulja, Ivan Dejak, Verner Đuro, Franjo Lukačević, Franjo Matovina, Stjepan Dolak, Božo Štrbac, Mirko Milješić, Mile Pavšić, Jovan Nenadović.

Popolnoma so padli: Vinko Čavić, Ivan Kovač, Stevo Panić in Stjepan Mikolaš.

Teoretični del izpita za kvalificirane tesarje so dne 4., 5., 7. in 8. aprila opravili: Redžep Ahmetović (Zalog), Meho Čelebić (Ljubljana), Marko Dujlović (Jesenice), Hasan Đurić (Ravne), Vinko Kalšan (Ljubljana), Milovan Cikojević (Jesenice),

Alek Kadirić (Zalog), Muharem Kadirić (Zalog), Mustafa Kadirić (Zalog), Husnjak Kekić (Ljubljana), Viktor Komljenović (Jesenice), Đorđe Marić (Jesenice), Dragoljub Perković (Ljubljana), Jusić Remzo (Zalog), Mehmed Tabaković (Ljubljana), Ljubomir Timarac (Jesenice), Atić Tutij (Jesenice), Blaž Volf (Ravne), Jože Zemljič (Ravne), Milan Zrnić (Jesenice), Suljo Zalić (Ljubljana).

Popravne izpite imajo: Mijo Živić (Jesenice), Tahir Tatar (Ravne), Niko Tomić (Ravne), Živko Stojčević (Ljubljana), Dušan Koš (Ljubljana), Mustafa Denić (Ljubljana) in Blagoje Bobić (Ljubljana).

Tečaj za kvalificirane in polkvalificirane tesarje in zidarje v Mariboru

Dne 2. aprila 1969 se je v Mariboru pričel tečaj za kvalificirane tesarje in zidarje. Tečaj obiskujejo:

Anton Banfič, Ivan Juršek, Janez Matjašič, Martin Mesarič, Stefan Rodeš, Anton Turšak, Milan Zagorec, Franc Domonko, Mirko Glavica, Oto Ješe, Stefan Klobučerić in Jože Kos.

Tečaj za kvalificirane in polkvalificirane zidarje: Stefan Biškup, Ivan Horvat, Slavko Hrncić, Stefan Mihin, Rihard Trop, Slavko Vušić, Miha Zajfrid, Anton Arklinič, Jože Arklinič, Andrej Bedrički, Avgust Borko, Josip Cestar, Martin Drevensček, Marjan Furjan, Ivan Horvat, Franc Juričinec, Vladimir Kotnik, Franc Lazar, Milo Milec in Stanko Rojko.

V OLMU - pravi ho-ruk

Ko smo pred kratkim vprašali šefa koprške enote, kaj je novega v stanovanjski soseski Olmo, se mu je obraz zadovoljno razlezel: »V Olmu pa bo letos pravi ho-ruk, to je pravcati b-u-m! Na novo bomo začeli letos nič manj kot 250 stanovanj, torej toliko, kot jih v Kopru že dolgo nismo gradili.«

Verjetno se mnogi naši bralci še spominjajo dogodkov izpred več let, ko smo začeli v Kopru graditi naselje Salara. Takrat smo morali od tu in tam poslušati najrazličnejše pripombe, čeprav je res, da je bilo proti koncu, ko so naši graditelji zaključevali naselje Salara III, kritičnih pripomb vedno manj.

Potem ko smo končali naselje Salara, je prišlo na vrsto novo stanovanjsko naselje — Olmo. Lani smo v Olmu usposobili prvih 56 montažnih pritličnih vrstnih hišic. In spet so nejeverni Tomaži majali z glavami in godrnjali. No, letos pa je Olmo slednjič zadal udarec vsem zlobnim in tudi dobronamernim kritikom. Zanimanje med delovnimi kolektivi in tudi posamezniki za stanovanja v montažnih vrstnih hišicah je tolikšno, da je to presenetilo celo naše ljudi.

Kot smo izvedeli, je pred kratkim samo »Tomoš« naročil za svoje delavce 108 stanovanj. Luka Koper pa 60. Tudi za družine borcev bomo začeli letos graditi 40 stanovanj, precej pa so jih kupili tudi posamezniki in nekatera manjša podjetja ter ustanove. Skratka, zanimanje za stanovanja v Olmu je tolikšno, da si boljšega res ne bi mogli želeli.

Kje so vzroki, da je letos Olmo dosegel tak prodoren uspeh in da bo prva faza izgradnje soseske Olmo, ki obsega okrog 350 stanovanj, že praktično zaključena?

Predvsem je treba upoštevati ceno, ki je takšna, da ji res ni kaj oporekati. Če vemo, da velja v stanovanjih v Olmu kvadratni meter od 120.000 do 130.000 starih dinarjev in da je v to ceno vračunana še celotna komunalna ureditev (vodovod, ceste, zelenice, kanalizacija, električno omrežje itd.), potem bi takšno ceno zaman iskalj širom Slovenije in tudi širom Jugoslavije v strnjjenih naseljih. Vemo, da s stanovanja v nekaterih stanovanjskih blokih že dosegla do 200.000 in celo več starih dinarjev za kvadratni meter. Skratka, stanovanja v Olmu so — bodimo kar odkriti — zelo poceni! Lepo dvosobno stanovanje s površino 63 kvadr. metrov velja 7.700.000 Sdin, največje štirisobno s površino okrog 80 kvadratnih metrov pa 10,2 milijona starih dinarjev. Torej, cene, ki jih v Ljubljani, Mariboru in drugih mestih ne poznajo več, saj so bile takšne cene v veljavi predlanskim ali še prej.

Vrh tega pa imajo prebivalci v Olmu tudi izredno visok stanovanjski standard. Stanovanja so lepo opremljena, po tleh so podi iz plastičnih mas ali parket, vse stene so obložene s pralnimi tapetami. V kuhinji in kopalnici so vgrajeni mnogi elementi — kopalna kad, štedilnik, omare, pomivalna korita in podobno. In če še dodamo, da je vrstna hiša le — hiša, torej vse kaj drugega kot stanovanje v bloku, potem je stanovanje v Olmu resnična vaba

Letos bomo v stanovanjski soseski zgradili 250 stanovanj v montažnih vrstnih hišah

za vsakogar. Precej prebivalcev tega naselja si je svoje domove že lično uredilo in opremilo, ponekod so postavili pred hišicami ograje, tako da imajo pred stanovanjem lično urejene vrtičke. Omenimo naj še, da bo imel Koper že v kratkem tudi redno avtobusno zvezo med naseljem Olmo in mestom. Torej, še en plus več za naselje Olmo.

V Kopru so nam še povedali, da je veliko zanimanje za Olmo ne samo med delovnimi organizacijami in posamezniki, marveč da je dobil »Gradiš« za ureditev in izgradnjo tega naselja tudi vso možno podporo od banke ter od stanovanjskega podjetja. Zato bodo v novem naselju zastavili čim bolj na široko. Seveda je težko reči, ali bodo lahko Koprčani že letos usposobili vseh 250 stanovanj. Bržkone vseh še ne bo mogoče letos dokončno opremiti,

vsekakor pa bo letos vseljiva dobra polovica novih stanovanj. Prednost gradnje v Olmu je tudi v tem, da lahko vsak osmorček, desetorček ali šestorček — kolikor je pač v skupnem objektu stanovanj — takoj ko je dokončan, že oddaš stanovalcem. V velikem bloku tega ne moreš, marveč je treba usposobiti blok ali stolpnico v celoti in šele potem, ko je celoten objekt s 50, 80 ali več stanovanji popolnoma urejen, lahko stavbo oddaš uporabnikom. Nedvomno je tudi to prednost, ki jo ima gradnja v Olmu.

Vsega dela seveda naši graditelji v Olmu ne zmorejo. Zato ureja ceste v stanovanjskem naselju gradbeno podjetje »Primorje« iz Ajdovščine, tapete in pode pa polagajo delavci koprškega podjetja »Slikoplast«. Izvedli smo tudi, da je največ zanimanja za dvosobna stanovanja,

čeprav so na voljo tudi enosobna, tri- in celo štirisobna.

Prav po »zaslugi« Olma se tudi letos koprski enoti obetajo ugodni delovni in ekonomski rezultati. Računajo, da bo vrednost vseh del v novem predelu soseske Olmo dosegla vrednost okrog 2 in pol milijarde starih dinarjev. Seveda letos vsega dela ne bo mogoče končati, zato tudi realizacija iz naselja Olmo ne bo tako velika in jo bo šlo nekaj še v letu 1970. Vsekakor pa bo precej dela tudi na 5. navezu v koprski lukji in verjetno še na kakšnem objektu. Zato ni nič čudnega, da so Koprčani, ki imajo zaposlenih komaj 200 ljudi, povečali lansko realizacijo 2,4 milijarde letos še za 400 milijonov starih dinarjev. V Kopru so prepričani, da tudi 2,8 milijarde realizacije v letu 1969 zanje ne bo pretrd in neuresničljiv proizvodni oreh.

P.

Veliko gradbišče pod Dobrčo

Ob vznožju 1600 m visoke Dobrče, ki ji planinci tudi pravijo slovenski Rigi — po vzorcu švicarske gore, ki slovi zaradi čudovitega razgleda (tudi z Dobrče, ki je nekakšen podaljšek Begunjsčice in se z njenega vrha odpira čudovit pogled na vse Julijce, Karavanke in tudi del Kamniških Alp) — so pred kratkim naši delavci odprli veliko gradbišče. V tovarni športnega orodja in smuči »Elan« bomo letos usposobili vrsto novih objektov, ki bodo to znano tovarno v Begunjah na Gorenjskem uvrstili med največja podjetja za proizvodnjo smuči in športnega orodja na svetu.

V tovarni Elan bomo letos gradili več novih objektov s skupno površino več kot 6000 kvadratnih metrov

V »Elanu« se ni bilo lahko uveljaviti, saj je bila na licitaciji konkurenca zelo močna, prišli so tako »domačini« (radvljiški »Gorenjc« in kranjsko podjetje »Projekt«), vrh tega pa še tisti, ki so »brez občine« — torej »republikanca« Gradiš in »Slovenija-cesta«. Naše podjetje je bilo najugodnejši ponudnik, vrh tega pa smo že doslej večkrat gradili v Elanu. Tako smo torej prišli v to tovarno ne kot popolni »tujci«, ampak že kot kolektiv, ki ga tudi na

Gorenjskem poznajo. Sicer smo pa tudi v pogovoru z investitorjem slišali, da našemu podjetju zaupajo in da je Gradiš še vedno kolektiv, ki slovi zaradi kvalitete dela in hitrosti gradnje.

Celotna investicija v »Elanu« je preračunana na približno 2,8 milijarde starih dinarjev. Seveda je večji del tega denarja namenjen modernim strojem, kljub temu pa bo tudi za nas še precej dela. Vrednost gradbenih objektov je ocenjena na približno 680 milijonov dinarjev, domače opreme pa na 425 milijonov Sdin. Skratka, v »Elanu« je naše podjetje letos dobilo precej veliko gradbišče, ki bo dobesedno naših kapacitet zaposlilo prav vso sezono tja do zime.

Kakšne naloge čakajo naše graditelje v Elanu?

Do jeseni bo treba zgraditi več novih proizvodnih hal, nekatere že obstoječe objekte pa povečati oziroma podaljšati. V novih objektih bo »Elan« močno povečal proizvodnjo smuči (na 200.000 parov letno in bo tako druga največja tovarna za smuči na svetu), prav tako pa tudi proizvodnjo čolnov in telovadnega orodja. Načrte za nove objekte so pripravili v podjetju »Slovenija-projekt« v Ljubljani. Del sredstev bo prispevala tovarna sama, nekaj pa jih daje mednarodna banka za obnovo in razvoj. Precejšen kredit je dala tudi ljubljanska kreditna banka in hranilnica, 200 milijonov Sdin pa je posodila tudi kranjska kreditna banka.

Skupna površina vseh proizvodnih objektov bo okrog 5000 kvadr. metrov, vrh tega pa bo treba še pred zimo zgraditi tudi novo upravno stavbo. Tako bo v vseh novih objektih, ki jih bomo letos zgradili, več kot 6000 kvadratnih metrov površin. Nova upravna stavba, v kateri bo dobil svoje prostore »Elanov« razvojni inštitut, bo locirana ob sedanjem vhodu v tovarno. Vsekakor je tovarni, kakršna je Elan, nujno potrebna tudi ustrezna upravna stavba, kajti sedanji prostori v

leseni baraki, stari več kot 20 let, so vse prej kot primerni za moderno tovarno, ki ustvarja že skoraj 2 milijona dolarjev dohodka v izvozu in ki izvažajo svoje izdelke zlasti na zahodna tržišča v več kot 15 držav.

Naši graditelji bodo morali v »Elanu« kar pošteno zagrabit, za delo, kajti gradbišče je šele komaj odkrito. Do konca jeseni bomo morali vse stavbe spraviti pod streho in tako usposobiti, da bodo lahko v njih pozimi in spomladi 1970 montirali nove stroje. To je namreč pogoj investitorja, ki želi že prihodnje poletje v novih prostorih »pognati v tek« proizvodnjo. V »Elanu« namreč računajo, da bo »nova« tovarna lahko letno ustvarila okrog 3 milijone dolarjev dohodka samo v tujini, zlasti v deželah s čvrsto oziroma konvertibilno valuto.

Foto: M. K. / S. K.

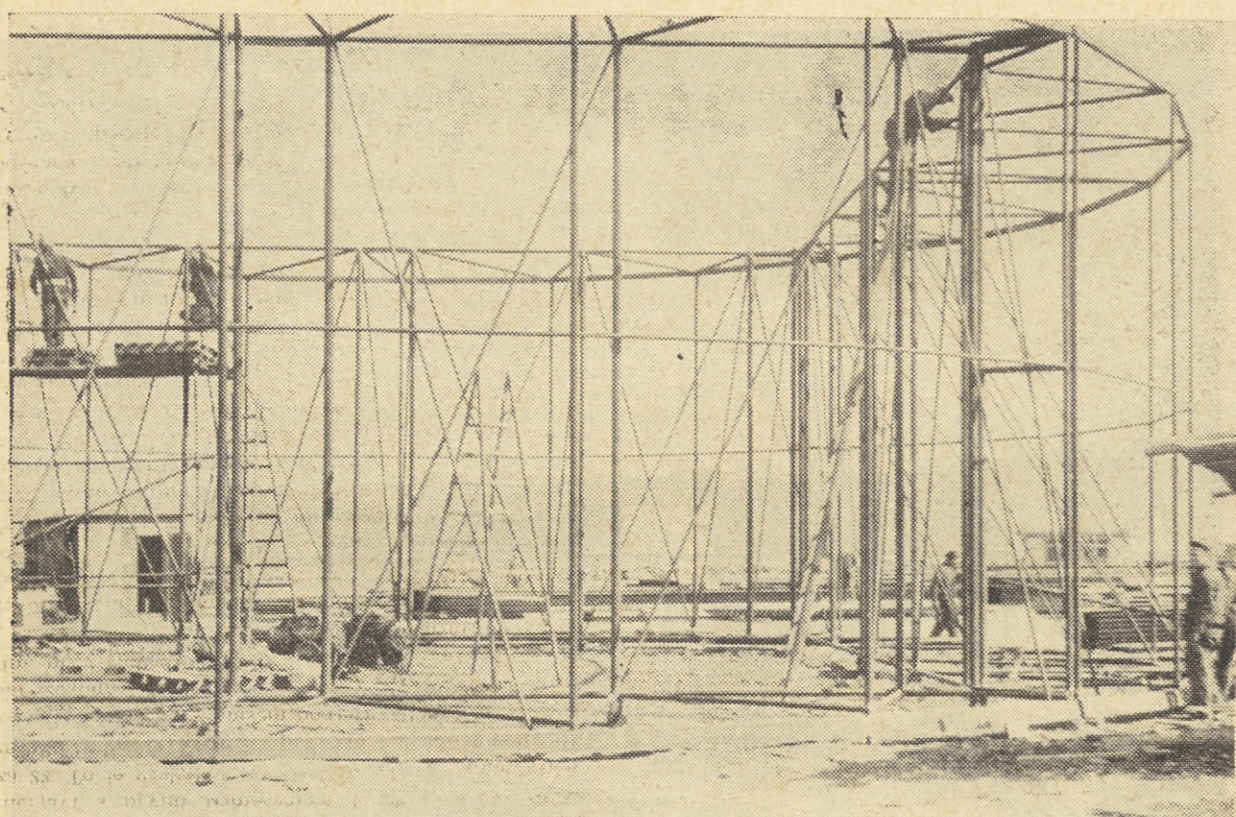
Strojno in druge opreme

Strojno in druge opreme

Mlado dekle je šlo v trgovino z namenom, da bi si ku-pilo športno obleko. Po dolgem iskanju je ugotovila, da ji najbolj ustreza obleka, ki je razstavljena na modelu v izložbi.

Prodajalka ji je ustregla, vzela obleko iz izložbe in stranka je zadovoljno odšla.

Čez nekaj časa je opazil poslovodja trgovine veliko množico ljudi pred izložbo, kako se sklanjajo in smejejo. Odhiti je ven, da bi videl kaj se je zgodilo. V izložbi je videl golj model, s katerega je prej prodajalka snela obleko. Zraven pa majhen paket z napisom: »Ravno prava za vaš najljubši šport«.

Delavci kovinskih obratov pripravljajo v koprski luki veliko šablono s premerom 20 metrov, s katero bodo zabijali v tla zagatnice za temelje celo do globine 30 metrov

Edinstveno gradbišče v Evropi

V koprski luki gradimo peti navez obale v sistemu, ki ga niso uporabili še nikjer v Evropi — Peti navez bo dolg 176 metrov — Luka bo imela prihodnje leto že blizu 900 m obale — Osem temeljev, ob katerih bodo nekateri segli tudi do 30 metrov globoko

O gradnji petega naveza obale v koprski luki smo že na kratko poročali v prejšnji številki našega lista. Te dni smo tudi obiskali koprsko luko in se lahko prepričali, da je gradbišče že kar živahno, saj investitor želi, da bi bil peti navez obale — dolg 176 metrov — že pripravljen do konca letošnjega leta.

V luki smo že videli žerjav G-45 HV-JU in seveda avtomobilsko dvigalo »Lorain«. Izvedeli smo, da sta se tako stolpni žerjav kot dvigalo »Lorain« že kar dobro izkazala pri dviganju in pretovarjanju velikih jeklenih zagatnic, ki so jih prek morja z ladjo prepeljali iz Nemčije v koprsko luko. V luki pa smo tudi videli na delu naše delavce iz kovinskih obratov, ki so pridno varili veliko šablono za zabijanje zagatnic. Šablona je podobna nekakšni okrogli železni kletki, seveda precej veliki, saj ima premer kar 20 metrov.

Gradnja petega naveza bo — tako smo izvedeli — nekaj res posebnega, saj baje takšne vrste gradbišča sploh nimajo v Evropi. Vse dosedanje naveze obale so naši delavci gradili z različnimi sistemi utrjevanja (Benoto, Francki), kajti tla v koprski luki ob morju so slabo nosilna in je bilo treba vse površine obale temeljito utrditi. Strokovnjak inž. Miloš Gnus, ki že dolgo let

delu za koprsko luko, pa je ugotovil, da bi bil najcenejši sistem gradnje temeljev s posebnim sistemom zagatnic. In tako je zdaj v luki že skoraj vse, kar naši delavci potrebujejo za začetek gradnje.

Ob veliki šabloni s premerom 20 metrov, ki so jo že skoraj v celoti izdelali naši delavci iz kovinskih obratov, bodo graditelji petega naveza počasi zabijali zagatnice v globino. Nekatere zagatnice bo treba zabiti do globine 30 metrov, da bodo temelji prišli do kolikor toliko nosilnih tal. Potem bo seveda treba še temelje oziroma praznino v šabloni napolniti z gramozom in zemljo, na vrhu pa bo površina naveza pokrita z betonsko prevleko. Skupno bo na navezu osem temeljev, ki bodo vsi pripravljeni z že omenjenim sistemom jeklenih zagatnic. Graditelji računajo, da bodo potrebovali za izdelavo enega temelja približno mesec dni. Če računamo, da smo že v maju, potem bo vsekar treba kar precej pohiteti, da

bo vseh osem temeljev do konca decembra pripravljenih.

Kot že omenjeno bo peti obalni navez dolg 176 metrov. S petim navezom se bo skupna dolžina obale v koprski luki povečala že na približno 900 metrov. Računajo, da bo na gradbišču v luki zaposlenih okrog 50 ljudi.

Že v prejšnji številki smo poročali, da bo celotna investicija v luki dosegla približno 1200 milijonov starih dinarjev, pri čemer pa je samo vrednost uvoženih »Kruppovih« zagatnic okrog 500 milijonov S din. Seveda pa so uvožene zagatnice še vedno znatno cenejše od domačih, vrh tega pa je sploh vprašanje, kdaj bi nam ta ali ona domača železarna lahko dobavila potrebne zagatnice in tudi v takšni kvaliteti, kot smo jih dobili iz tujine.

In še eno zanimivost velja omeniti: pri zabijanju zagatnic ne bomo več uporabljali znane naprave beograjskega podjetja »Mostogradnje«, marveč bo prispela v Koper nova naprava — vibracijsko zabijalo zahodnonemške firme Menck. Nedvomno bo ta moderna zabijalna naprava bolje opravila svojo nalogo kot star stroj, ki smo ga uporabljali nekoč, vrh tega pa bo zabijalo Menck uporabno tudi še za druge naloge v našem podjetju.

Starši, člani kolektiva, vključite svoje otroke v poklice gradbene stroke

K sodelovanju vabimo tudi mladince po vsej Sloveniji

Izbira poklica je pomembna odločitev tako za starše kot za mladince, ki končuje osemletko. Pri izbiri poklica moramo vedno upoštevati sposobnosti, želje in interese otroka, njegovo znanje, spretnost in osebnost.

V letošnjem letu želimo vključiti v uk čim več otrok naših delavcev in mladincev širom po Sloveniji. Zato je upravni odbor centra za izobraževanje našega podjetja izvedel po vseh šolah široko akcijo za vključitev mladine v poklice gradbene stroke. Predstavniki podjetja imajo po šolah predavanja, spremljana s filmom. V tej akciji sodelujejo tudi zavodi za zaposlovanje in vsi kadroviki podjetja.

Za lažjo odločitev navajamo še nekaj podatkov in gledanja sedanjih vajencev do raznih dogajanj v podjetju in zunaj njega. Na poseben vprašalnik, ki so ga vajenci izpolnili ob zaključku šole za življenje, so vajenci odgovarjali takole:

Predvsem so nas zanimali motivi, da so se odločili za tak poklic in mnenja o poklicnem delu.

Želeli smo spoznati odnos učencev do dela. 44,5 % učencev je mnenja, da z delom koristijo sebi in bi z delom radi prispevali k večjemu blagostanju vse družbe. 33,3 % slušateljem delo pomeni predvsem zaslužek, potreben za življenje. 22,2 % pa zaslužek in zadovoljstvo, ki ga imajo pri delu.

Po odgovorih na vprašanje, kakšen je tvoj življenjski cilj, lahko slušatelje razdelimo v dve skupini. 42,2 % se želi čimprej osamosvojiti in si ustanoviti dom in družino, ostali pa nimajo kakih posebnih ciljev. Od življenja skušajo dobiti, kar je mogoče.

Za družbeno-politična dogajanja pri nas se zanima 44,5 % slušateljev, ostali pa se za ta dogajanja zanimajo v majhni meri.

V prostem času slušatelji največ berejo revije in časopise, se ukvarjajo s športom in zahajajo v kino.

Problemi, s katerimi se srečujejo in ki jim povzročajo zadnje leto največ skrbi, so značilni za to obdobje starosti. Na prvem mestu so težave pri učenju, ljubezenske težave in problemi v družini.

Odgovori slušateljev nam kažejo, da se je 24 (53,3 %) slušateljev odločilo za poklic, za katerega se sedaj šolajo, zato, ker so mnenja, da jih ta poklic zanima, delo v njem veseli in ustreza njihovim poklicnim željam. Ostali so imeli druge poklicne želje in interese, a jih niso mogli uresničiti. 13,4 % slušateljev je navedlo kot motiv za izbiro poklica nujnost, da so se vključili v gradbeno podjetje Gradis, ker jih v drugih šolah niso sprejeli. 33,3 % slušateljev pa ni imelo pogojev, da bi se vključili kam drugam.

Če bi imeli možnost se še enkrat odločiti za poklic, bi si izbralo 22 (48,8 %) slušateljev isti poklic, 18 (40 %) slušateljev pa bi izbralo drug poklic.

72,2 % učencev je mnenja, da bodo v poklicu uspeli, ostali pa so v dvomih.

Ker želimo v letošnjem letu spremeniti odnose do poklica, vas vabimo k sodelovanju.

L. Cepuš

Vsako delo mora biti zelo natančno izvršeno, je dejal tovariš Brank

Koliko za varstvo pri delu

Delavski svet podjetja je na zadnji seji odobril plan finančnih sredstev za varstvo pri delu v letu 1969, in sicer:

za zaščito glave	19.650
za zaščito oči	5.110
za zaščito sluha	2.450
za zaščito dihal	3.690
za zaščito telesa	267.300
za zaščito rok, dlani in prstov	210.550
za zaščito nog, stopal in prstov	44.780
za druga osebna zaščitna sredstva	44.100
za tehnično zaščito	135.500
za higieno	90.000
za higieno	19.000
za požarno varnost	65.000
za osvežila in okrepčila	95.000
za zdravniške preglede	85.000
za varnostne ateste	5.590
za raziskave in meritve	6.000
za instrumente, opozorila in literaturo	5.000
Skupaj	1.104.130

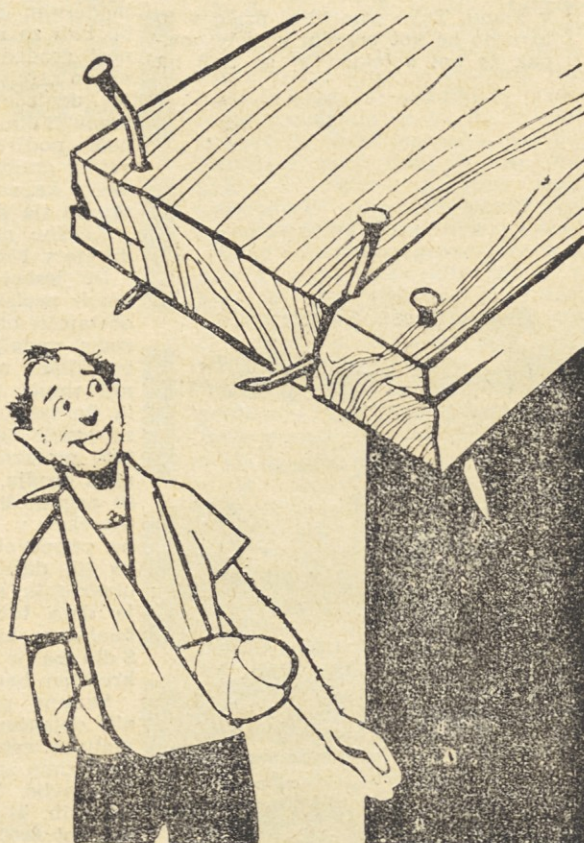
Služba varstva pri delu ni inšpekcija

Na zadnji seji komisije za varstvo pri delu je tovariš Škofič poročal, da se je število nesreč v primerjavi s prvim trimesečjem lanskega leta znižalo za 22. To je vsekakor razveseljiva novica. Ugotovljeno je bilo tudi, da je resnost poškodb v gradbeništvu SRS nekoliko višja kot v našem podjetju. Poprečni bolezenski izostanki za poškodbo v republiki so znašali 17,70 dni, pri Gradisu pa 16,45 dni.

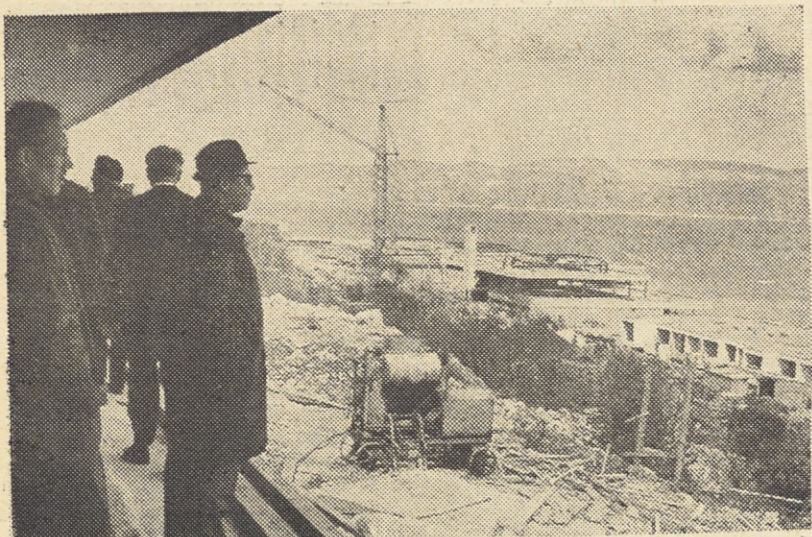
Pri analiziranju celotnega dela varnostne službe je bila komisija mnenja, da mora biti služba varstva pri delu v prvi vrsti organizator in nosilka novih idej in nalog pri izvajanju nalog varnostne službe in šele pozneje se pojavlja kot kontrolna služba nad izvedenimi ukrepi. V ta namen so bila določena tudi merila za ocenjevanje prizadevnosti in uspešnosti na področju varstva pri delu. Po njih bodo ocenjevali sproti in vpisovali ocene vsake tri mesece. Najboljši posamezniki in enote, ki bodo dosegle na področju varstvenih ukrepov največ uspeha, bodo prejele posebne pohvale in nagrade.

Pohvale in nagrade bodo podelili tudi za leto 1968, brž ko bo varnostna služba podjetja zbrala podatke.

Na seji so razpravljali tudi o preizkusu znanja o varstvu pri delu za leto 1969. Ta akcija naj se prične maja. Kot v lanskem letu bodo tudi letos sestavljena posebna testna vprašanja. V skladu z zakonskimi predpisi morajo preizkus znanja opraviti vsi zaposleni v podjetju.

Nekaj udarcev s kladivom in odstranjeni bi bili nevarni žebli, ki štrlijo iz deske. Tako pa so bili izvor nezgode, katere posledica je bilo večtedensko bolovanje

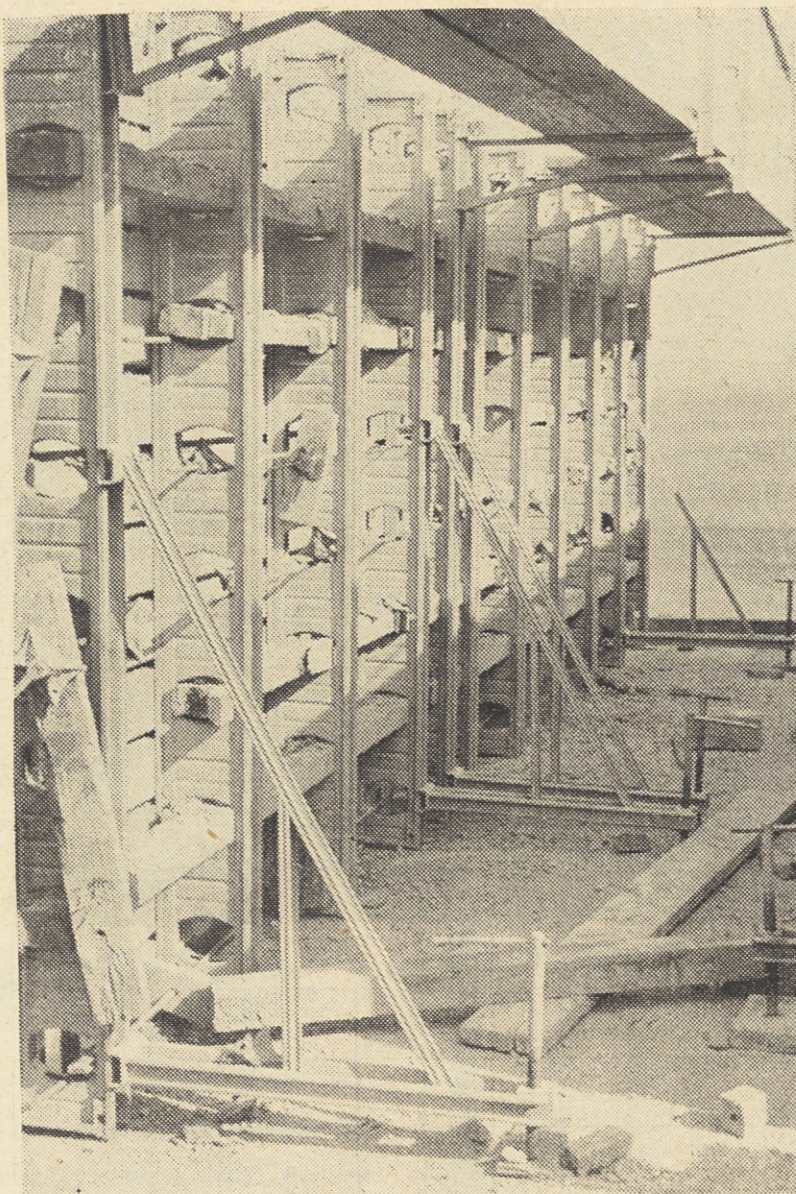
Udeleženci seminarja ZIC so si med drugim ogledali tudi gradbišče Konstruktorja iz Maribora v Rabcu

Ogled gradbišča Rabac

Pred kratkim je zvezni inštruktorski center za izobraževanje kadrov v gradbeništvu organiziral krajši strokovni seminar, v okviru katerega so si udeleženci seminarja ogledali tudi gradbišče Rabac. Tu gradijo veliko novo turistično naselje s 1040 ležišči. Tako bo Rabac, ki je oddaljen 5 km od mesta Labin v Istri, postal eno najpomembnejših središč ob Jadranu.

Glavni nosilec gradbenih del je mariborsko podjetje Konstruktor, ki bo pet paviljonskih objektov in pet vil zgradil do konca maja (naselje so začeli graditi lani decembra).

Na gradbišču je bilo v polni sezoni angažiranih sedem stolpnih žerjavov, sicer je pa celo gradbišče, ki meri okrog deset hektarov, dobro organizirano. Posebnost so Hünnebeckovi železni opaži, ki so jih na tem gradbišču uporabili prvič pri nas. To železno opažno ogrodje ima to prednost, da odpadejo številna zamudna tesarska dela. Vrh tega pa lahko z žerjavom železni opaž poljubno prestavljajo po objektu. Betonske stene so tako gladke, da lahko nanje takoj lepijo tapete. V vseh objektih je okrog 26.000 kvadratnih metrov spalnih površin, vrh tega pa so v naselju še velika restavracija s 1800 sedeži, recepcija, kotlarna, številna parkirišča, urejena plaža in drugi objekti. Vrednost celotne investicije je preračunana na približno 50 milijonov dinarjev.

Del udeležencev seminarja o izobraževanju strokovnih kadrov Z gradbišča Rabac — Železni Hünnebeckovi opaži

Več regresa za počitnice

Delavski svet je sklenil, da se poviša prispevek k stroškom letovanja za NK, PK in NSS delavcev in njihovih ožjih družinskih članov, da bi bil tako omogočen počitek teh delavcev, ko bodo koristili svoj dopust v organiziranem počitniškem domu.

Doslej je veljalo, da dobi vsak član delovnega kolektiva, ko gre na dopust in biva nepretrgoma vsaj 3 dni v počitniškem domu ali drugem gostinskem objektu s polno oskrbo, po 15 N din na dan za največ 10 dni v enem kolektorskem letu. Za družinskega člana znaša prispevek po 12 N din na dan. Poleg tega prejme vsak član kolektiva na roke ob odhodu na dopust 120 N din, za družinskega člana pa po 20 N din.

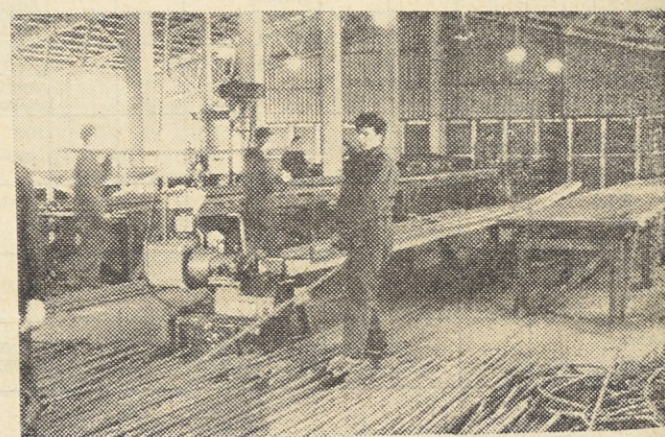
Od 16. aprila 1969 dalje velja za prej omenjene kategorije delavcev in za njihove družinske člane, da bodo prejeli poleg 120 N din in 20 N din za družinskega člana kot prispevek k stroškom po 23 N din in po 20 N din za družinskega člana, in to za največ 10 dni v letu.

Cena celodnevne oskrbe v naših počitniških domovih je 28 N din na dan. Približno enake cene veljajo tudi v drugih počitniških domovih. Tako bo stal dopust za omenjene delavce po 5 N din oz. 8 N din na dan za njegove ožje družinske člane, poleg tega pa prejme enkratno izplačilo 120 N din in 20 N din za ženo (moža) in za vsakega otroka.

Delavski svet smatra, da bo s tem omogočeno organizirano izkoriščanje rednega dopusta vsem delavcem, ki imajo glede na delovno dobo pravico do dopusta.

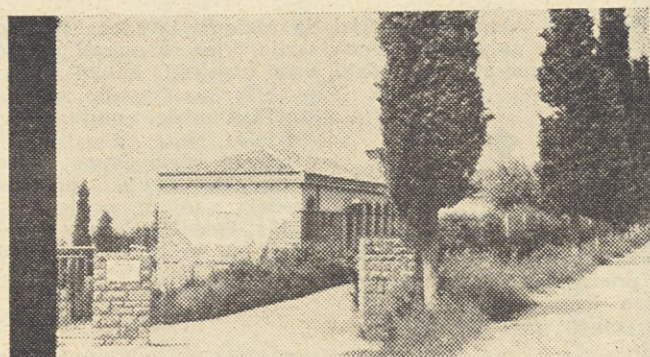
S tečaja za betonirje v OGP — Pred izpitom

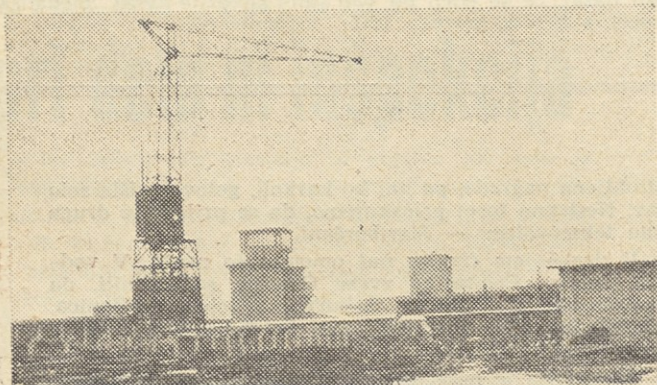
Detajl iz nove moderne centralne železokrivnice v Ljubljani

Dve z volišča na centrali podjetja

Iz Ankarana

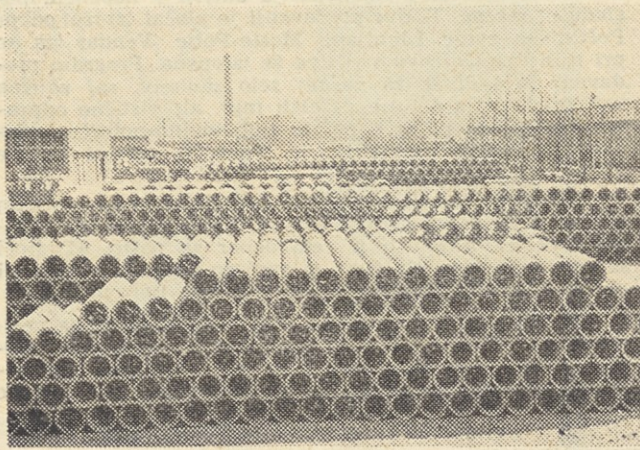
Prve tone železa za TE Soštanj III — Centralna železokrivnica v Ljubljani

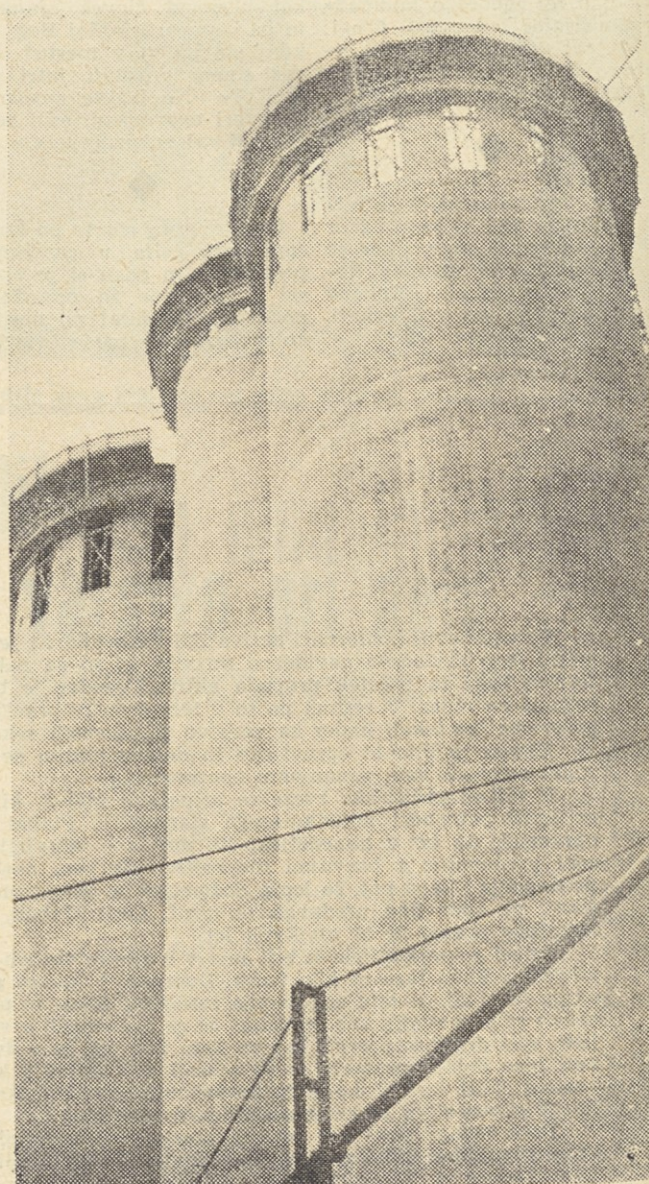
Z razširjene seje komisije za varstvo pri delu

S tečaja za kvalificirane zidarje

Iz obrata OGP — Vse cevi so izdelane po JUS

Še ena iz Zahodne Nemčije — Pri gradnji silosa »Vezlar« za Zementwerke so sodelovali tudi naši delavci

Sklepi organov samoupravljanja

DS podjetja

SKLEPI

XXVII. seje delavskega sveta podjetja, ki je bila dne 26. marca 1969 v Ljubljani.

1. Sklepi zadnje seje so bili izvršeni.
2. Poročilo overovatelja zapisnika se vzame na znanje.
3. Poročilo predsednika upravnega odbora podjetja se vzame na znanje.
4. Razpišejo se volitve članov delavskega sveta podjetja in delavskih svetov poslovnih enot in sveta samostojne obračunske enote SPO.

Volitve delavskega sveta podjetja, delavskih svetov poslovnih enot in sveta samostojne obračunske enote SPO bodo dne 25. aprila 1969.

V delavski svet podjetja se izvolijo skladno z določilom v 52. členu statuta člani delovne skupnosti »Gradisa« po volilnih enotah in sicer:

Volilna enota	Število članov delavskega sveta, ki se volijo za dobo dveh let
Gradbeno vodstvo Ljubljana	2
Gradbeno vodstvo Maribor	3
Gradbeno vodstvo Ravne	1
Gradbeno vodstvo Celje	2
Gradbeno vodstvo Jesenice	2
Gradbišče Koper	1
Gradbišče Ljubljana-okolica	2
Kovinski obrati Ljubljana	1
Kovinski obrati Maribor	1
LJO Skofja Loka	1
Obrat gradbenih polizdelkov	1
Strojno-prometni obrat, Lj.	1
Centrala, Biro za projektiranje, Uprava del. domov in Uprava stanov. hiš »Gradisa«	2

V delavske svete poslovnih enot in svet samostojne obračunske enote SPO izvolijo člani delovne skupnosti enot naslednje število članov:

Poslovna enota

Število članov ki se volijo za dobo dveh let

Gradbeno vodstvo Ljubljana	13
Gradbeno vodstvo Maribor	15
Gradbeno vodstvo Ravne	9
Gradbeno vodstvo Celje	12
Gradbeno vodstvo Jesenice	10
Gradbišče Koper	10
Gradbišče Ljubljana-okolica	8
Kovinski obrat Ljubljana	8
Kovinski obrat Maribor	8
LJO Skofja Loka	8
Obrat gradbenih polizdelkov, Lj.	10
Strojno-prometni obrat, Lj.	8

V komisijo za volilni imenik se imenujejo:

- tov. Mila Capuder, predsednik
- tov. Ljuba Tome, član
- tov. Bruno Wabra, član

V posebne komisije za volilni imenik v enotah podjetja se imenujejo:

- Za gradbeno vodstvo Ljubljana:
- tov. Marija Lisjak, predsednik
 - tov. Stefka Inhof, član
 - tov. Angela Duhovnik, član

- Za gradbeno vodstvo Maribor:
- tov. Ivan Gajšt, predsednik
 - tov. Jelica Ozvaldič, član
 - tov. Mira Sivka, član

- Za gradbeno vodstvo Ravne:
- tov. Jože Bolte, član
 - tov. Mira Sonjak, član

- Za gradbeno vodstvo Celje:
- tov. Vida Praprotnik, predsednik
 - tov. Pavla Juvanc, član
 - tov. Ignac Koprivec, član

- Za gradbeno vodstvo Jesenice:
- tov. Ljuba Tarman, predsednik
 - tov. Cilka Kucko, član
 - tov. Marija Jeločnik, član

- Za gradbišče Koper:
- tov. Luka Kotiš, predsednik
 - tov. Marija Mrak, član
 - tov. Sinan Hadžić, član

Za gradbišče Ljubljana-okolica:

- tov. ing. Stane Lampe, predsednik
- tov. Emilija Sotšek, član
- tov. Jože Magdič, član

Za kovinske obrate Ljubljana:

- tov. Franc Kumer, predsednik
- tov. Marija Simnovec, član
- tov. Jože Karun, član

Za kovinske obrate Maribor:

- tov. Anton Smid, predsednik
- tov. Neda Malec, član
- tov. Albin Petrat, član

Za LIO Skofja Loka:

- tov. Pavle Jenko, predsednik
- tov. Mojca Poljanec, član
- tov. Pavla Retelj, član

Za obrat gradbenih polizdelkov:

- tov. Martin Pižent, predsednik
- tov. Marta Grubševič, član
- tov. Stefan Rac, član

Za strojno-prometni obrat, Ljubljana:

- tov. Marina Zaviršek, predsednik
- tov. Avgust Zontar, član
- tov. Cvetka Nemanič, član

Za centralo, Biro za projektiranje, Upravo elavskih domov in Upravo stanovanjskih iš so člani posebne komisije za volilni menik isti kot za komisijo za volilni imenik,

Člani komisij za volilni imenik sestavijo volilne imenike v dveh izvodih za vsako olišče, najkasneje v treh dneh od dneva menovanja komisije.

Za volilno komisijo se imenujejo:

- tov. Peter Kunej, predsednik
- tov. Ivo Leben, član
- tov. Lenčka Demšar, član

V posebne volilne komisije po volilnih notah se imenujejo:

Za gradbeno vodstvo Ljubljana:

- tov. Ivan Grile, predsednik
- tov. Rudi Koršič, član
- tov. Majda Oblak, član

Za gradbeno vodstvo Maribor:

- tov. Jože Pukšič, predsednik
- tov. Anton Gruđen, član
- tov. Ančka Kavčič, član

Za gradbeno vodstvo Ravne:

- tov. Ivanka Plešnik, predsednik
- tov. Stanko Škratek, član
- tov. Regina Strmcnik, član

Za gradbeno vodstvo Celje:

- tov. Marjan Kopušar, predsednik

- tov. Zinka Turnšek, član

- tov. Bogomir Košar, član

Za gradbeno oodstvo Jesenice:

- tov. Matilda Ambrožič, predsednik
- tov. Ladislav Abruč, član
- tov. Marija Jeločnik, član

Za gradbišče Koper:

- tov. Vlado Umek, predsednik
- tov. Mila Jakominič, član
- tov. Ilija Bastalič, član

Za gradbišče Ljubljana-okolica:

- tov. Janez Plemelj, predsednik
- tov. Geza Cipot, član
- tov. Jure Rožič, član

Za kovinske obrate Ljubljana:

- tov. Miro Košir, predsednik
- tov. Lado Povž, član
- tov. Anton Verbič, član

Za kovinske obrate Maribor:

- tov. Marjan Hrnec, predsednik
- tov. Marjan Gabere, član
- tov. Marija Dover, član

Za LIO Skofja Loka:

- tov. Pavla Jenko, predsednik
- tov. Maks Bogataj, član
- tov. Peter Brdnik, član

Za obrat gradbenih polizdelkov:

- tov. Ivan Skulj, predsednik
- tov. Božena Jarh, član
- tov. Franjo Kutnjak, član

Za Strojno-prometni obrat, Ljubljana:

- tov. Vinko Novinc, predsednik
- tov. Zdravko Zavadlav, član
- tov. Hilda Mlakar, član

Za volilno enoto centrala, Biro za projektiranje, Uprava delavskih domov in Uprava stanovanjskih hiš »Gradis« se v posebno volilno komisijo imenujejo isti člani, kot za volilno komisijo.

Volilna komisija in posebne volilne komisije skrbijo za zakonito izvedbo volitev, potrjujejo volilne imenike, imenujejo volilne odbore, sprejemajo kandidatno listo in jo potrjujejo, določajo volišča, skrbijo za volilni material in opravljajo druge z zakonom določene posle. Komisija dela samo v polni sestavi in odloča z večino glasov.

Za predlaganje in določanje kandidatov na zbore delovnih ljudi, bodo sklicani zbori po volilnih enotah (oz. več zborov za eno volilno enoto) najkasneje do vključno 14. aprila 1969.

Zbore po volilnih enotah vodi do izvolitve predsedstva zbora član delavskega sveta podjetja iz enote, ki predstavlja volilno enoto. Zbore se mora sklicati najmanj tri dni pred dnevom zbora.

Za volilno enoto centrale, Biro za projektiranje, Uprava delavskih naselij in Uprava stanovanjskih hiš »Gradisa« bo vodil zbor do izvolitve predsedstva zbora tov. ing. Brenčič

Če bo sklicanih več zborov za eno volilno enoto za predlaganje kandidatov za člane delavskega sveta podjetja, predlagajo na teh zborih samo eno kandidatno listo, ki jo sestavljajo kandidati, predlagani na vsakem posameznem zboru.

Za predlaganje in določitev kandidatov za člane delavskega sveta poslovne enote oz. sveta samostojne obračunske enote SPO se skličejo zbori delovnih ljudi do istega roka, kot za predlaganje kandidatov za člane delavskega sveta podjetja.

5. Delavski svet podjetja sprejme organizacijo Strojno-prometnega obrata z navedenimi delovnimi mesti v organizacijski shemi s tem, da ostane sedanje delovno mesto telekomistva do spremembe instalacije telefona.

6. Analiza osebnih dohodkov za leto 1968 se vzame na znanje.

7. Delavski svet sprejme razporeditev ostanka dohodka po predlogih, ki so jih sprejeli organi upravljanja v delovnih enotah Sredstva, namenjena za sklad skupne porabe, so predvidena v bruto zneskih in je treba pri črpanju upoštevati predpisane pristev je v prilogi tega sklepa.

8. Sprejme se sprememba pravilnika o spevke. Podrobni pregled razporeditve sred-sprejemanju pripravnikov.

9. Odobri se nakup zemljišča od Zelezarne Ravne in pravica prenosa uporabe zemljišča na parc. št. 223/1, 223/2 v skupni izmeri 23.724 m², parc. št. 220 njiva v izmeri 8.197 m², parc. št. 222 njiva v izmeri 381 m², vse pripisano pri vlož. št. 16, k. o. Dobja vas za skupno vrednost odškodnine din 64.604. Pooblašča se komisija za investicije, da določi iz katerih sredstev bo odškodnina za kupljeno zemljišče plačana.

10. Na podlagi čl. 59 zakona o bankah in kreditnih poslih se pristopi kot član k Jugoslovanski poljoprivredni banki v Beogradu s tem, da se podjetje zavezuje vplačati v kreditni sklad te banke din 1.000.000,00 v petih enakih letnih obrokih. Na vložena sredstva bo podjetje sodelovalo pri upravljanju banke s petimi glasovi.

11. Odobri se črpanje sklada skupne porabe podjetja v višini 60.000 din za Sindikalni odbor podjetja in 23.030 din za Sportno društvo »Gradis«.

12. Na vlogo Sindikalnega odbora podjetja glede povečanja regresa k stroškom ob koriščenju rednega letnega dopusta za PK in NK delavce, kakor tudi glede splošnega vprašanja regresiranja stroškov pri koriščenju letnih dopustov naroča delavski svet podjetja upravnemu odboru počitniških domov, da izdela utemeljen predlog rešitve postavljenih vprašanj.

Zapisnikar. Predsednik DS podjetja:
Piškur Nuša I. r. Kuštrin Janez I. r.

Overovatelj:

ing. Ignac Brenčič I. r.

Janko Košir I. r.

SKLEPI

XXVIII. zasedanja delavskega sveta podjetja

ki je bilo dne 15. aprila 1969 v Ljubljani.

1. Sklepi zadnje seje so bili izvršeni.
2. Poročilo overovatelja zapisnika se vzame na znanje.
3. Poročilo predsednika upravnega odbora podjetja se vzame na znanje.
4. Sprejme se predlog gospodarskega načrta za leto 1969. Glede interne razporeditve sredstev skladov, s katerimi razpolagajo — tov. Ludvik Lihteneger, predsednik — poslovne enote, naj se izdela po predlogih, organov upravljanja v poslovnih enotah, predračun porabe, predvidene za določene namene iz omenjenih skladov. Končno potrditev te razporeditve bo obravnaval delavski svet podjetja na eni izmed naslednjih sej.

Upoštevati je še predlog spremembe delitvenega razmerja za Biro za projektiranje, kar naj komisija prav tako pripravi za dokončno potrditev na delavskem svetu.

5. Strokovne službe naj pristopijo k izdelavi pravičnejših meril za razporeditev režijskih stroškov podjetja, ker sedanje osnove od efektivno opravljenih ur in amortizacije ne ustrezajo in so po ugotovitvi delavskega sveta krivične, ker ne upoštevajo osnovnega načela, da naj stroški bremenijo tistega, ki jih je povzročil.

6. Sprejme se sprememba pravilnika o povračilu stroškov za terensko delo za delavce obratov in drugih servisov v okviru podjetja, ki opravljajo razna montažna in remonta dela, kakor tudi strojne in transportne storitve, v celoti, kakor je bil pred-

log predložen s tem, da se namesto 60 % prizna 70 % dnevnice, določene v čl. 5 pravilnika. Sprememba stopi v veljavo z dnem 16. aprila 1969.

7. Sprejme se sprememba čl. 9 pravilnika o dnevnicah za službena potovanja tako, da se namesto 30 % vnese 10 %. Sprememba velja od 16. aprila 1969 dalje.

8. Potrdi se predračun finančnih sredstev za varstvo pri delu za leto 1969 v skupnem znesku 1.104.130,00 din, vključno s predlogom komisije za varstvo pri delu glede dodelitve rokavic za zaščito rok.

9. Da se omogoči letovanje delavcev na delovnih mestih NK, PK in NSS, se za te kategorije poveča višina prispevka za doplačilo k stroškom letovanja ob priliki koriščenja rednega letnega dopusta za največ 10 dni v letu in sicer:

članom kolektiva navedenih kategorij po 23,00 din na dan

ožjim družinskim članom (mož, žena, otrok, star več kot 7 let), ki ni zaposlen oz. nima drugih davkom zavezanih dohodkov 20,00 din na dan

za otroke, vključno do 7 let starosti 10,00 din na dan

Doplačilo k stroškom letovanja pripada, če je bilo letovanje dokazano v organiziranem počitniškem domu ali drugem gostinskem objektu nepretrgoma najmanj 3 dni. Gornji sklep velja za čas sezone 1969 za domove ob morju oz. od 16. 4. 1969. dalje za dom na Pohorju. Za osebe, ki bodo le tovale v drugih domovih velja gornji sklep od 16. 4. 1969.

10. Delavski svet sklene, da naj gredo stroški za zdravniške preglede novodošlih delavcev v breme sredstev posamezne enote. Če pred potekom 6 mesecev po prestani preiskusni dobi zapusti delavec podjetje, se mu stroški za zdravniški pregled odtegnejo pri končnem izplačilu osebnih dohodkov.

11. Delavski svet sprejme sklep, da podjetje pristopi v članstvo poslovnega združenja in poslovne enote »Slovenska obala« — Portorož in vlagi v poslovno združenje eden temeljni delež v višini 100.000,00. Za predstavnika v upravni odbor združenja se imenujeta tov. Gabrijeljč Bernard, za namestnika pa tov. Lovšin Alojz.

12. Delavski svet sklene, da pristopi kot član k Poslovnemu združenju lesne industrije.

13. Odobri se gradnja upravnega poslopja za obrat Škofja Loka po projektu, ki je bil predložen komisiji za investicije in v višini iz omenjenega predloga.

Predsednik DS podjetja:

Kuštrin Janez

UO podjetja

SKLEPI

VII. seje upravnega odbora podjetja ki je bila dne 25. marca 1969 v Ljubljani.

1. Sklepi prejšnje seje so bili izvršeni, razen tč. 6) o čemer bo predlog dan ob sprejemanju gospodarskega načrta.

2. Odobrijo se interne cene za težko mehanizacijo in avtomobilski park, kakor so bile predlagane. Prav tako se odobrijo predloženi najemni pogoji za uporabo težke mehanizacije in transportnih sredstev z naslednjimi dopolnitvami oz. spremembami:

V tč. 1 najemnih pogojev se doda naslednje:

»Poslovne enote lahko koristijo tuje stroje le v primeru, če ni mogoče stroja preskrbeti pravočasno v planiranem obdobju iz SPO. Kolikor je najemnina za izposojen tuj stroj večja od najemnine stroja v SPO, nosi razliko SIP. Najemanje tujih strojev, kakor tudi priznavanje višjih najemnin za te stroje mora biti vedno v soglasju z dispečerjem tehnične službe.

Pri tč. 10/5-a se prva dva stavka črta, namesto njih pa se napiše besedilo:

»Če dela stroj dnevno 4 ali več ur, potem se zaračunava v primeru okvare stroja dnevna najemnina.

Pod tč. 11 naj se črta zadnji stavek, ki govori, da razpon najemnin za druge naročnike določa upravni odbor podjetja.

V najemne pogoje naj se vstavi še naslednje besedilo

»Kjer se pojavijo večje količine transporta materiala ali daljši čas prevoza na isti relaciji, se glede cene po količini prevoza sporazumno dogovarjajo SPO in naročnik.

Cenik internih cen za težko mehanizacijo in avtomobilski park, kakor tudi najemni pogoji veljajo od 16. marca 1969 dalje.

3. Upravni odbor sklene, da se predloži v obravnavo predlog spremembe pravilnika o povračilu stroškov za terensko delo, katerega je predložila komisija za notranjo delitev in sicer v celoti pod tč. I, pod tč. II. pa samo predlog pod tč. 3.

4. Upravni odbor sklene predložiti delavskemu svetu podjetja spremembo pravilnika o sprejemanju pripravnikov v besedilo, kakor je bilo v obravnavi.

5. Odobri se odškodnina na podlagi pravilnika o izplačilu odškodnine zaradi poškodbe pri delu tov. Cegnar Francu, roj. 6. 10. 1913., ki se je ponesrečil dne 15. 9. 1967. in postal invalid I. stopnje s telesno okvaro 30 %. Višina odškodnine znaša din 3.000,00.

6. Odobri se odškodnina v znesku din 5.000,00 po pravilniku o izplačilu odškodnine zaradi poškodbe pri delu tovarišici Lanjšček Alojziji, vdovi po pok. Lanjšček Stefanu, KV tesarju, roj. 15. 11. 1906, ki se je smrtno ponesrečil oz. podlegel poškodbam zaradi nesreče pri delu dne 2. 12. 1968.

7. Odobri se službeno potovanje v München k podjetju Wacker zaradi specializacije tov. Plešec Francu in Sinkar. Odobrijo se imenovanima potni stroški in dnevnice za prihod in odhod v namembnem kraju.

8. Odobri se uporaba lastnega osebnega avtomobila za službene potrebe tov. Prosenik Vladu, gradbeni tehnik in Safarič Janu, gradbeni tehnik, oba po 800 km mesečno.

9. Zavrne se prošnja za delitev uporabe lastnega osebnega avtomobila v službene namene tov. Novak Maksu s tem, da enota pri kateri je zaposlen — gradbeno vodstvo Ravne, predloži višino kilometrov, ki naj se mu odobrijo.

10. Glede na vprašanje, ki je bilo postavljeno na seji UO podjetja dne 25. 12. 1968. v zvezi z razmerami v delavskem naselju je podana obrazložitev, ki se vzame na znanje.

11. Na poročilo o stanju delavskega naselja v Ljubljani naroča upravni odbor podjetja, da prizadete enote na območju Ljubljane formirajo posebno komisijo za sestavo programa gradnje novega samskega doma, vključno s financiranjem in naj se o izvršitvi tega sklepa poroča na naslednji seji upravnega odbora.

Predsednik UO podjetja:

Hovar Leopold, I. r.

SKLEPI

VIII. seje upravnega odbora podjetja

ki je bila dne 15. aprila 1969 v Ljubljani.

1. Sklepi zadnje seje so bili izvršeni.

2. Upravni odbor predlaga, da sprejme delavski svet gospodarski načrt za leto 1969 v celoti kakor je predložen, s tem, da se upošteva pripomba Projektivnega biroja glede delitvenega razmerja, enote pa naj sestavijo predračun razporeditve sredstev skladov, ki jih imajo predvidene, po gospodarskem načrtu.

3. V komisijo za sestavo pravilnika poslovanja interne banke se imenujejo zastopniki analitiško planske službe, gospodarsko finančne službe in član komisije za notranjo delitev. Komisija naj sestavi pred-

log in ga predloži v obravnavo upravnemu odboru.

4. Upravni odbor daje v obravnavo predlog skremembe višine terenskih dodatkov za delavce, ki delajo na terenu. Po obravnavi med kolektivom, ki naj traja do 30. aprila t. l. bo upravni odbor predložil predlog delavskemu svetu v potrditev.

5. Po obravnavi predloga komisije za notranjo delitev glede povečanja startnih osnov za ročne delavce naroča upravni odbor, da sestavi komisija za notranjo delitev predlog povišanja v takem smislu, da se bo pri tem upoštevalo določene kvalifikacije. Tako izdelan predlog naj komisija da takoj v obravnavo kolektivu, nakar bo upravni odbor po pregledu predložil omenjeni predlog v potrditev delavskemu svetu.

6. Odobri se odškodnina zaradi nesreče pri delu v znesku 3.000,00 din tov. Keranovič Ferizu iz enote v Celju zaradi utrpele poškodbe pri nesreči dne 22. 10. 1968.

Predsednik UO podjetja:

Hovar Leopold, I. r.

Važnejši sklepi poslovnih enot

■ Gradbeno vodstvo Ljubljana, V. seja DS — Ostanek dohodka se razdeli takole:

a) razliko med dosedanjimi osebnimi dohodki in izplačanimi osebnimi dohodki v letu 1968 v višini 244.429 N din je po predhodnem odbitku zneska za organizatorje proizvodnje za leto 1968 v višini 22.292 N din izplačati delavcem pri izplačilu 1. 4. 1969 v skupnem znesku 222.137 N din.

Osnove za obračun presežka osebnega dohodka za posameznega delavca naj bodo take, kot so bile pri obračunu presežka OD po 1/4-letni bilanci;

b) sredstva, ki so bila ustvarjena za sklade PE Ljubljana v letu 1968 v skupnem znesku 529.693 N din se razdeli takole:

	N din
— na sklad skupne porabe	220.000
od tega: za nakup stanovanj	100.000
za sindikat	30.000
za K 15	90.000
— na poslovni sklad	309.693
od tega: za invest. nabave	160.100
za obratna sredstva	120.000
za rezervni sklad	29.693

— Sprejme se plan gradbenega vodstva za leto 1969 v skupni višini 38.000.000 N din

	N din
od tega odpade na gradbena dela	28.000.000
na obrtniška dela	10.000.000

— Odobri se dotacija sindikalni podružnici gradbenega vodstva v višini 15.000 N din.

Obenem se predlaga sindikalni podružnici, da odobri nabavo televizorja za gradbišče Radeče.

— Odobri se nagrada naslednjim vajencem:

Mirko Sebestijan 50 N din;

Mirko Bezjak 200 N din.

Odobri se koriščenje sredstev v reprezentančne svrhe gradbenega vodstva v višini 5000 N din.

Odobri se posojilo za nakup in gradnjo stanovanj naslednjim delavcem:

	N din
Dušan Kes	25.000
Franc Jarkovič	30.000
Matija Marcjuš	25.000
Ing Vili Strukelj	25.000
Franc Dimc	25.000
Janez Subelj	25.000
Leopold Pepelnik	10.000

Posojilo za nakup stanovanja za Franca Zelenko se zviša od 20.000 na 25.000 N din.

■ **Gradbeno vodstvo Jesenice — V. redna seja delavskega sveta.**

Delavski svet potrdi zaključni račun za leto 1968, ki izkazuje 2,950 milij. realizacije. Plan skupne proizvodnje z interno realizacijo je presežen za 59 %, plan gradbene proizvodnje je presežen za 59 %, plan gradbene proizvodnje je presežen s 47 %.

Poslovni uspeh leta 1968 je pozitiven in uspešen, saj imamo razpoložljivih sredstev:

- za sklade — PE 453.866 din;
- OD za razdelitev 507.090 din.

Zaključni račun DUR izkazuje 38.700 din izgube

— Nerazporejeni znesek ostanka dohodka se razdeli:

450.000 din se namenijo za razdelitev OD is.: V mesecu marcu 1969 se izplača vsem delavcem osebni dohodek v višini enomesečnega osebnega dohodka. Enomesečni osebni dohodek se ugotovi na podlagi efektivnih ur brez nadur od celotne osnove leta '68. Ostanek nerazporejenega zneska do dohodka do kvote 450.000 din bo razdeljen na osebne dohodke za praznik 1. maj.

Ostanek od 450.000 din do kvote za razdelitev OD se pusti kot prihranek in se namenijo za sklade poslovne enote — oziroma za nabavo drobne mehanizacije, traktorja.

Razpoložljiva sredstva za sklade PE in sklade po delitvenem razmerju podjetja bodo razdeljena na eni prihodnjih sej.

Iz sredstev PE Jesenice se nabavi 3-tonski traktor z enoosno prikolico, tip 533, IMT FERGUSON.

— Sprejet je sklep, da bi bilo občasno nagrajevanje najzaslužnejših delavcev.

Na sektorju Kranj bi nagradili — 2 delavca;

- v Železarni — 2 delavca;
- na garažah — 1 delavca;
- v delavnicah — 1 delavca;
- pri železokrivcih — 1 delavca;
- v Skofji Loki — 1 delavca.

Nagrada bi bila enkratna in to v znesku do 100 din/neto.

■ **Gradbeno vodstvo Celje — VI. redna seja DS.**

— Poročilo komisije za varstvo pri delu naj na prihodnji seji poda predsednik komisije. Poročilo je dopolniti s prikazom stroškov za zaščitna sredstva po količini in vrednosti.

— Za sektor Soštanj se odobri povečanje terenskega dodatka za 0,25 din na efektivno uro za vse kvalifikacije s tem, da se prehrana ne registrira. Sklep velja od 16. 4. 1969 dalje.

— Za delavce, zaposlene pri ureditvi gramoznice na Savinji se odobri znižana dnevna 20,00 din dnevno. Za čas prejemanja dnevnic odpade terenski dodatek.

— Delavcem, zaposlenim na sektorju Mozirje — zgornja postaja se odobri regres prehrane v Mozirski koči v višini 46 % oziroma, da plača delavec tri obroke dnevno 7,80 din. Poleg tega prejmejo povečani terenski dodatek za 30 %.

Dosedanji način obračunavanja dnevnic odpade. Stanovanje se ne zaračuna.

— Odobri se plačilo oglasa v vrednosti 3600 N din v publikaciji odbora za organizacijo proslave 27. 4. 1969 v Velenju.

— Pritožbi Samlja Bašiča zaradi prekinitve delovnega razmerja po preizkusnem roku se ne odobri, ker je bila po izjavi komisije za oceno delavčeve sposobnosti ocena izvršena realno.

Uprava delavskih domov in naselja Ljubljana — V. seja delavskega sveta Ljubljana.

— Da se ukine pranje perila v pralnici samskega doma v Ljubljani, Mislejeva 3, z dnem ko se opere vse perilo, katero se nahaja na pranju na dan 19. 3. 1969. leta. Pranje perila v bodoče naj se organizira pri najboljšem ponudniku v Ljubljani.

— Da se perice, katere so delale v pralnici, razporedijo na delovna mesta snažilk, v okviru delavskih domov in naselja Uprave delavskih domov v Ljubljani, »Gradis« centrala Ljubljana.

■ Obrat gradbenih polizdelkov v Ljubljani — XI. redna seja delavskega sveta.

— Delitev ostanka dohodka po bilanci za leto 1968. Skladi obrata v znesku 382.969 din se razdele:

a) Nadomestna stanovanja za rušenje provizoričnega objekta v obratu (sklep. centralnega DS) odkup 1 (cene 145.000 ga) stanovanja 75.000 220.000

b) V sklad skupne porabe obrata se nameni za individualna posojila za 1. 1969 . . . 93.000

c) V sklad skupne porabe obrata za povračilo potnih stroškov za dopuste (K-15) 35.000

d) V sklad skupne porabe obrata za dotacijo osnovni organizaciji sindikata OGP 17.000

365.000

e) Razlika 17.069 din naj se da za poslovni sklad za osnovna sredstva.

— Izredni prispevek za zdravstveno zavarovanje 0,28 % se krije polovica 0,14 % iz sredstev obrata, ostalo polovico pa plača vsak sam. Izredni prispevek se plačuje na čiste osebne dohodke.

— Nova izboljšana malica se bo pričela deliti s 1. 4. 1969. O dotaciji obrata se bo razpravljalo na prihodnji seji.

■ Kovinski obrati Ljubljana — V. seja delavskega sveta

— Ustvarjeni skladi v višini 429.499 razdele: 220.000 din se namensko vložijo v poslovni sklad za nabavo investicijske opreme (povečanje stroškov za delavniški žerjav in nabavo obdelovalnega stroja), 79.499 din se vložijo v sklad skupne porabe (nadomestilo za letne dopuste, dotacija sin. organizacije in drugo), 130.000 din se vložijo v poslovni

sklad podjetja za povečanje obratnih sredstev.

— Ostanek sredstev za OD, pripadajočih po zaključnem računu iz leta 1968, se razdeli med člane kolektiva, ki so bili leta 1968 v rednem delovnem razmerju po vseh učinkovitih izvršenih urah.

Izplačilo se izvrši 1. 4. 1969.

— Izplačajo se nagrade članom inventurnih komisij in sicer:

Alojzu Pahorju enkratna nagrada v znesku 300 din;

Miru Koširju enkratna nagrada v znesku 200 din.

— Odobri se celoletna dotacija sindikalni podružnici, ki znaša na zaposlenega člana kolektiva v rednem delovnem razmerju 55 din, oziroma v skupnem znesku 9359 din.

■ Gradbišče Koper — XXIV. redna seja DS.

— Poročilo o letnem obračunu za leto 1968 je vzeto na znanje. DS sprejme predlog UO enote, da se ostanek dohodka iz leta 1968 v znesku 385.488 din razporedi takole:

80.000.000 din za poslovni sklad,

305.488 din za sklad skupne porabe,

200.000 din damo na hranilni sklad osebnih dohodkov.

— DS sprejme sklep oz. predlog UO enote, da izplačamo v mesecu marcu 1969. na račun ostanka os. dohodkov iz leta 1968 30 % povprečnega enomesečnega osebnega dohodka, ker smo v februarju izplačali 20 %.

— Sindikalni podružnici enote se dodeli dotacija v znesku 15.000 din s tem, da podružnica svojim članom sama izplačuje dnevnice in potne stroške.

— DS odloči, da je najemnine v Samskem domu za delavce vseh Gradisovih enot enaka pod pogojem, da dela za »Gradis«.

Ceno najemnin za tuje obrtniške stor. določi na naslednji seji.

Predlog: 3 dni 5 din na dan;

nad 3 dni, 3 din na dan.

— DS sklene, da stane malica od 1. 4. 1969 dalje 1,60 din (do sedaj 1,90 din). Razliko regresira enota.

— DS določi nove člane za naslednje komisije v enoti:

v komisijo za stan. zadeve — tov. Franja Novaka;

v komisijo za odlikovanja — tov. Draga Bilasa;

v komisijo za strokovno ocenjevanje — tov. Marjana Golca.

DELITEV DOHODKA V VREDNOSTI PROIZVODNJE ZA LETO 1968

K sklepu DSP z dne 26. 3. 1969.

v celih ND

Poslovne enote	Delitev skladov										Delitev osebnih dohodkov				
	sklad skupne porabe	poslovni sklad	osnov. sredstev	za tuziko	poslovni sklad	poslovni sklad	poslovni sklad	poslovni sklad	poslovni sklad	poslovni sklad	OD	za sklad skupne porabe	za PS	OS	osebni dohodkov
Celje	205										201	32	118	51	51
Jesenice	150	304									507		57	450	450
Koper	305	80									539			339	200
Ljubljana	330	160		30	120						345			245	245
Ljublj.-okol.	399	100			299						361			247	114
Maribor	230	200									129			129	129
Ravne	248	20			130						170			170	170
KO Ljubljana	429	220			218						54			54	54
KO Maribor	338	71			49						—			—	49
Skofja Loka	355	37			81						81			81	81
OGP Ljubljana	386	17			103						103			103	103
SPO Ljubljana	327	87			40						18			18	18
Biro	155	30			10						10			10	10
Skupaj	4.928	1.631	30	30	807	250	40	256	32	256	256	32	256	49	365

Sredstva sklada skupne porabe so v bruto znesku. Pri dnanju sredstev tega sklada je treba upoštevati predpisane prispevke in se za toliko zmanjšajo razpoložljiva sredstva.